

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 150 lej, félévre 85 lej.

Egyes szám ára 4.— lej.

Külföldre egész évre 250.— lej.

Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS
Felelős szerkesztő és igazgató:
Dr. SZÁSZ FERENC
Laptulajdonos: MINERVA R.-T.
Megjelenik minden szombaton.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj, Strada Baron L. Pop 5. szám.

Letűnt világ.

Közelebről a kolozsvári Minerva nyomdai műintézet kiadásában egy könyv jelent meg, amely az egész erdélyi magyarság érdeklődését megérdemli. Letűnt világ a könyv címe és ez a cím híven fejezi ki a tartalmat, mert a könyv Erdély multjának olyan emlékeit idézi föl, amelyek száz-kétszáz évvel ezelőtt játszódtak le. Az emlékeket Ujjfalvy Sándor földbirtokos jegyezte föl közel száz esztendővel ezelőtt. A kéziratot műfonalán dr. Gyalui Farkas, a kolozsvári Egyetemi Könyvtár nagytudományú és kiváló tollú nyugalmazott igazgatója írta meg Erdély ama letűnt világának érdekes, regényes korrajzát.

Mindazok számára, akik a mult eseményeibe szívesen pillantanak bele, nemcsak sok élvezetet, de nagy tanulságokat is nyújt Ujjfalvy Sándor regényes életrajza. A régi nemes urak életmódja, lelkiülete, műveltsége rendkívül szemléletes módon tükröződik Gyalui Farkas művében. Látjuk, hogyan éltek családi körükben, hogyan intézték a vármegye dolgát, hogyan küzdöttek a Habsburg-hatalom elnyomó törekvései ellen és milyen lelkes támogatói voltak az irodalomnak, tudománynak, művészetnek!

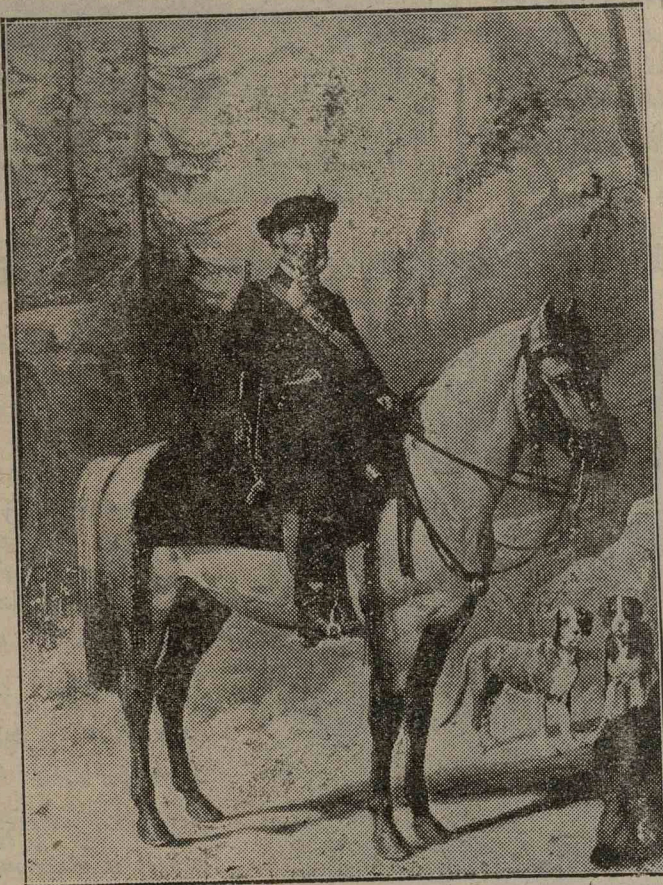
Ujjfalvy Sándornak mindezek megfigyelésére és átélésére bő alkalma volt, mert ott élt a Szamos-folyó mentén, a Wesselényi-család szomszédságában. Följegyzéseinek legnagyobb és legérdekesebb része is a két Wesselényi Miklósról szól, akik vezető szerepet játszottak abban a forrongó korban s döntő részt vettek abban a küzdelemben, amely a letűnő világ romjain új életnek vetette meg alapját.

De — amint Gyalui munkájából kiderül — Ujjfalvy Sándor a magyar szellemi élet legkiválóbbjaival is kapcsolatot keresett és talált. Többször találkozott s hazafias szellemű tanácskozásokat folytatott Széchenyi Istvánnal. Megleget barátság fűzte Kisfaludy Sándor költőhöz, aki ifjú korának fogékony idején Erdélyben is katonáskodott egy esztendeig. De Ujjfalvy megismerkedett Deák Ferencsel, a nagy államsférfivel is. Megható barátság fejlődött ki Ujjfalvy Sándor családja és Vörösmarty Mihály családja közt.

A Letűnt világ című könyv ezeknek a nagynevű embereknek dicső emlékezetét idézi élénk egy kortársnak és szemtanúnak, Ujjfalvy Sándornak adatai alapján. A könyv szereplői, a kor eszméi és törekvései megelevenednek előttünk s Gyalui földolgozásából meghatódva állapítjuk meg, hogy régi nagyjainkat milyen atyafiságos, testvéri szeretet fűzte össze nemes, nagy célok munkálására.

Ujjfalvy Sándornak itt közzölt képéhez még azt a megjegyzést fűzzük, hogy abban a korban a vidéken élő uraknak főszórakozása a vadászat volt, Ujjfalvy éppen a leghiresebb vadászok közé tartozott. A vadászatban a természet iránt való szeretete jutott kifejezésre. A kép érdekesen mutatja meg, hogy száz évvel ezelőtt hogyan vonult lóháton kopóival az erdős hegyek közé

medve és farkas üzésre a vidéki magyar úr. Gyalui Farkas könyve a mi olvasóink érdeklődésére is méltón tarthat számot. (Megrendelhető a Minervánál. Lapunk másik rovatában dr. Balogh Arthur cikkét közöljük, amely érdekesen festi meg a Letűnt világ korának közéleti küzdelmeit.)

Ujjfalvy Sándor vadászöltözetben.

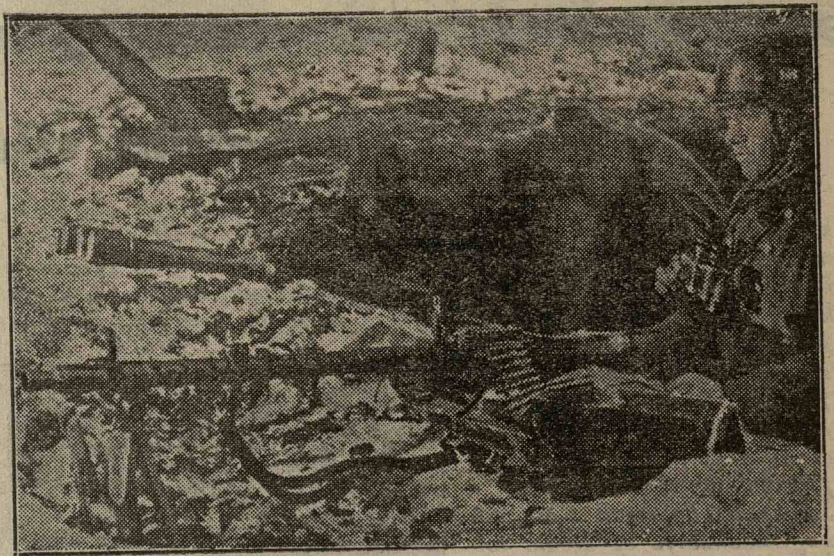
Álló harcban...

A nyugati harcsonalon még mindig farkasszemet néznek az ellenfelek anélkül, hogy komolyabb harcokba bocsátkoznának egymással. A csapatok mindkét részen kényelmes berendezések védelme alatt várják a háború további fejleményeit. Azonban az álló harcnak is megvannak a megpróbáltatásai. Az őrszemek nagyon fárasztó és veszélyes szolgálatot teljesítenek mindkét front előterében. Szűk kis helyen, ahol mozogni sem lehet, de nem is tanácsos, órákhosszat feszült figyelemmel kell követniök a szemben levő terep minden legkisebb eseményét. Mit kell kiállnia az őrszemnek csikorgó hidegben!

Románia új patriarchája.

Miron Cristea halála után a legfelsőbb román főpapnak — patriarchának Nicodem érseket neveztek ki. Képünk a patriarchát főpapi kíséretével ábrázolja.

Olaszország újjászervezi Albániát.

Azóta, hogy Olaszország birtokába vette Albániát, nagy átalakítások mentek végbe a kis országban. Az olaszok kitűnő utakat építettek, az ipart, kereskedelmet, földművelést a legújabb elvek szerint szervezték át. Mindez nagy összegek befektetésével járt. Csupán petróleumforrások kutatására 400 millió lejnek megfelelő összeget fordítottak. Az albán hadsereget is olasz mintára alakították át. Képünk azt a jelenetet ábrázolja, amikor egy albán katonai zászlót olasz jelvényekkel is felékesítenek.

A harmadik harcvonal.

Három fronton tart tovább a háboru. A valóságos arcvonalon fegyverek, ágyuk, repülőgépek, tankok, hadihajók, zsebcsirkálók, mágneses aknák pusztítják az emberiséget s égetik fel mindazt, ami emberi érték. Hatodik hónapja már, hogy a nyugati fronton két hatalmas erődítmény-öv, a Maginot és a Siegfried vonal mögött huzódik meg a világ két legnagyobb szárazföldi hadserege. Komoly ütközet ugyan nem volt, csak felderítő és járőrszolgálatok, de nem lehet tudni, hogy talán holnap, vagy holnapután nem tör-e egymásra a két óriási haderő. Ugyanakkor a tengeren és a levegőben keményen folyik az ütközet, csatahajók, kereskedelmi gőzösök, uszályhajók süllyednek el és a tengeri ütközetbe a legtöbb esetben a repülőgépek is beleszólnak. Hónapok óta tart az orosz-finn háboru is. A hatalmas szovjet birodalom nagy erővel rohanta meg a kis Finnországot, de a finn hadsereg a mai napig hősiessen ellenáll. A finn szabadságharcnak új hőskölteménye szövődik, mert a finn nép legendába illő bátorsággal és hősiességgel védi hazáját. Megismétlődik a görög csata, ahol Leonidas király háromszáz emberével védekezett Xerxes óriási hadával szemben. A finn ellenállás még tart, de a szovjet erői kifogyhatatlanok s nem lehet tudni, hogy a mai harcászati eszközök mellett meddig állhat ellent a finn hadsereg.

Nem szabad megfeledkezni arról sem, hogy a mai háborut nemcsak fegyverek döntik el, hanem gazdasági erők is. Ez a második arcvonal. Oroszország nemcsak emberanyaggal, hanem gazdasági erők kiapadhatatlan forrásaival is rendelkezik s épen most derült ki, hogy amidőn az egész világon Finnország részére gyűjtés folyik, önkénteseket, hadfelszerelést, repülőgépeket küldenek a hősi finn hadsereg részére, ugyanakkor Amerika a finn nép terhére üzletet is csinál Oroszországgal. Közismert dolog ugyanis, hogy az amerikai benzin a legfinomabb és a legalkalmasabb a repülőgép motorok hajtására. Oroszországnak is szüksége van finomított benzinnre s most számolt be arról a világsajtó, hogy nem kevesebb, mint másfélmillió hordó finomított benzint szállított Amerika Oroszországnak, mert Amerikában mindenképp áll az üzlet s balkézzelel segítik a finneket, de jobbkézzel benzint szállítanak Oroszországnak. Így ismét időszerű a régi mondás, hogy a jobbkez nem tudja, mit csinál a bal. A háboru kimenetele mind a nyugati fronton, mind a finn-orosz arcvonalon nemcsak a szembenálló hadseregek hősiességétől, hanem gazdasági erőktől is függ. Ezért mondotta ki Anglia és Franciaország Németország ellen a kiméletlen tengeri és szállítási zárlatot s még az is megtörténhetik, hogy a nyugati fronton szem-

benálló haderők össze sem ütköznek s máris a gazdagabb fél gazdasági téren győri maga alá az ellenfelet. Ezt a gazdasági háborut érezzük mi is, midőn a semleges államok kénytelenek terményeiket, élő állataikat a háborus felek részére szállítani.

De dühöng a háboru egy harmadik arcvonalon is. Ez a harmadik arcvonal az egymással szembenálló felek híradásaiban teljesül ki. Innen van az, hogy különböző lapok, távirati ügynökségek s különösen a különböző rádiók a legelterjedtebb módon ismeretetik ugyanazokat az eseményeket s a propaganda eszközeivel akarják félrevezetni a világ közvéleményét. Különösen vezet ezen a téren a rádió, amely a multban híreket és megtörtént eseményeket továbbított. Színelőadásokat, operaelőadásokat lehetett hallani, szóval a közművelődés céljait szolgálta, de ma, sajnos, a rádió is a háboru szolgálatába szegődött. Minden ország rádióállomása propaganda előadásokat tart, hamis híreket repít világgá s az a célja, hogy a józan közvéleményt félrevezesse, a világháboru tüzét szítsa és sok esetben azt akarja elérni, hogy a békében élni akaró államokat is a mindent felperzselő háboruba sodorja.

Azért különösen felhívjuk a józan magyar nép figyelmét arra, hogy nagy kétkedéssel fogadja a különböző rádióhíreket és fenntartással fogadja a különböző laphíradásokat is. Válogassa meg, hogy milyen rádió-leadóállomásokat hallgat és válogassa meg az ujságjait is. Vigyázzon arra, hogy csak azokat a keresztény magyar lapokat olvassa, amelyek csak megbízható híreket közölnek olvasóikkal. Olyan lapokat, amelyeknek nem az a céljuk, hogy az olvasók körében a háborus hangulatot növeljék, hanem az, hogy a keresztényi béke és megértés gondolatát szolgálják és hirdessék. Különösen ne üljön fel a rádiók útján leadott elképesztő híreszteléseknek. Nem akarjuk azt mondani, hogy most már olvasóink ne hallgassanak rádiót, hanem a figyelmüket fel akarjuk hívni arra, hogy amit a rádió világgá kürtől, az nem mindig igaz s a legelképzelhetőbb hírek közvetítése sokszor nem szolgál más célt, mint a lelkek megmételtyezését s a nyugalom megzavarását. Különösen nekünk, akik semleges államban élünk, vigyáznunk kell arra, hogy a rádiók útján közvetített háborus propaganda ne idézzen fel nyugtalanító zavarokat s ne mételtyezze meg a lelkeket. Amint előbb irtuk, a háboru három arcvonalon folyik: a tényleges csatatereken, gazdasági téren és a hírszolgáltatás útján. Ne becsüljük le a harmadik arcvonalat, a háborus propagandát, amely nem kisebb veszedelmeket rejteget magában, mint a másik két háborus arcvonal.

Külföld

Szónoklatok mindkét részről. A nemzeti szocialista kormányzat uralomrajutásának évfordulóját évről-évre nagy fénnel szokták megünnepegni Németországban. Ezévbén a háborus helyzetre való tekintettel az ünnepséget csak szűkebb keretek között rendezték meg, Hitler német birodalmi vezér és kancellár azonban ezuttal is nagy beszédet mondott.

A népgyűlést, amelynek keretében a beszéd elhangzott, Göbbels birodalmi sajtó és propagandaügyi miniszter nyitotta meg. Hitler beszédjének első részében azt fejtegette, hogy a versaillesi megalázások, amelyek a világháborút követték, nem ismétlődhetnek meg mégegyszer. Megállapította, hogy Angliának, amely a világon a legtöbb háborút viselte, nincs jogában az igazságról beszélni, mert felfegyverkezett, amikor a leszerelésről beszélt. Akkor, amikor Anglia tönkretette Németországot a hadikárpótlás fizetésével, senkisémet beszélt erkölcsről és vallásról.

Kijelentette a Vezér, hogy Németország mindig csak saját erejében bizott s ha az illetékesek több érdeklődést mutattak volna Németország elsőrendű érdekei iránt, a helyzet sose jutott volna idáig. Angliának és Franciaországnak azonban — állapította meg Hitler — határozott szándéka volt, hogy háborút viseljen s ennek során Németországot újra letiporja.

Hitler ezután hangoztatta, hogy a német nép bizik erejébe s megszervezte a népet, a hadsereget, a repülést és a haditengerészetet a német nép felszabadításának szolgálatába. Ha Anglia és Franciaország háborút akartak, azt meg is kapják.

Megemlékezett az olasz—német és a német orosz viszonyról is s megállapította, hogy az angolok minden számítása halomra dőlt. Németország felkészült már jóelőre a tengeri ostromzárra. Daladier is kigyógyult abból a hitéből, hogy Németországot

apró törzsekre bontsa. „Németország élni fog és soha nem adja meg magát.“

Egyik legfontosabb kijelentése volt még a beszédnek, amikor a vezér kijelentette, hogy Németország az utóbbi öt hónapban sem volt tétlen és munkájának eredményein el fog majd bámulni a világ.

A német birodalmi vezér és kancellár beszédének, mint mindig, úgy ezuttal is nagy visszhangja volt a világsajtóban. Az angol és francia sajtó megegyezett abban, hogy a beszédben semmi új elem nincsen. Az egyik francia lap, a „Petit Parisien“ azzal magyarázza a Hitler-beszéd hevesességét, hogy a szövetségesek ostromzára erősen nyugtalanítja Németországot.

Az olasz lapok ezzel szemben megállapítják, hogy Németország el van szánva mindenre és szembenéz minden eshetőséggel. Olasz politikai köröknek általában az a meggyőződésük, hogy a kancellár beszéde azoknak a jóslatát erősíti meg, akiknek felfogása szerint lázas gyorsasággal közeledik a háboru borzalmainak az ideje.

A svájci és a belga sajtóvisszhang azt kifogásolja, hogy Hitler egyáltalán nem emlékezett meg a semlegesekről. A belga lapok különösen fontosnak tartják még azt a kijelentést, hogy Németországnak a jövőben szabadkeze van Kelet felé.

A Hitler-beszédet követő napon Chamberlain is beszédet mondott. Akik azt várták, hogy válaszolni fog a Hitler-beszédre, azok alaposan csalódtak. Megismételte Anglia hadicéljait, megemlítette, hogy Anglia egymillió font sulyu hadianyagot küldött Franciaországba s hangoztatta, hogy Anglia és Franciaország vállvetve a végsőkig folytatja az elszánt küzdelmet.

Ez pillanatnyilag a helyzet... A további fejleményeket csak tavasszal fogjuk megtudni, amikor az idő enyhülése módot nyújt arra, hogy teljes méretben kibontakozzanak a szembenálló felek hadműveletei.

Miért pártolja Amerika Finnországot? Néhány hónappal ezelőtt igen sok amerikai különös meglepe-

téssel vette volna tudomásul, ha azt mondják nekik, hogy háboru fog kitörni a szovjet és Finnország között és hogy ez a háboru oly mély és egyhangu megmozdulást idéz elő az amerikai közvéleményben, amire nem volt példa az utóbbi husz esztendő során. Valóban: egyik európai megrázkódtatás sem váltott ki az utóbbi években oly általános felháborodást, mint a Finnország elleni orosz támadás. Mi a magyarázata ennek? Az amerikaiak számára Finnország egyidejűleg az okos népi uralom mintaképe, a becsületes adós egyedülálló esete. A finnek bátor ellenállása megerősítette a csodálat érzéseiben az Egyesült Államok közvéleményét és megkönnyítette a kormány számára, hogy az ismert támogatási intézkedéseket foganatosítsa. Mindenekelőtt tízmillió dollárt bocsátottak rendelkezésére, ami Finnország Amerikával szemben fennálló megfizetéséből származott. Ezt követte egy újabb százmillió dolláros hitel Finnországnak a szükséges nyersanyagokkal és ipari termékekkel való ellátása céljaira — a fegyver és lőszer-szállítmányokon kívül, amelyeknek elküldése Finnország számára lehetségesnek bizonyult az amerikai semlegesítés törvényes rendszerének intézkedésein belül.

Német hajók magyar kézen. Egy magyar tőkecsoport az elmúlt év eleje óta tárgyalásban van mintegy 50—50 ezer tonna ürtartalommal rendelkező német kereskedelmi hajók megvételére, amelyek magyar lobogó alatt közlekednének. Tekintettel arra, hogy a nemzetközi jog értelmében háboru alatt a hajók nemzetiségének a megváltoztatása csak az összes hadviselő államok beleegyezésével lehetséges, a magyar vevőcsoport a hadviselő államokhoz fordult, hogy engedjék meg a szóbanforgó német hajók magyar lobogó alá helyezését. Amikor semleges államok meg akarták vásárolni a semleges kikötőkben tartózkodó német kereskedelmi hajókat, a nyugati hatalmak nem engedték meg a hajók nemzetiségének megváltozta-

tását, amiért a vételi tárgyalások meg is hiúsultak. Ezzel szemben a magyar részről megkezdett tárgyalások kedvező mederben folynak a nyugati hatalmakkal. Magyar részről ugyanis igazolták, hogy a vételi tárgyalások már több mint egy éve megszakítás nélkül folynak, míg a többi állam, amely német hajókat szeretett volna vásárolni, csak a háboru kitörése után kezdtek a németekkel tárgyalni. Ezenkívül rámutattak arra is, hogy Magyarország számára nagyon megnehezedett a nyersanyagszállítás, mert a fuvardíj és a biztosítást dollárban kell kifizetni, ami az ilyen célokra szükséges nagy összegek mellett nagyon hátrányos lenne Magyarország helyzetére. Végül azt is igazolta a magyar csoport, hogy a szóbanforgó német hajók vételárát régi magyar külföldi követelésekből akarja kifizetni, így tehát nincsen szó kedvező vétellehetőség kihasználásáról. Ezeket az érveket a nyugati hatalmak elvben már el is fogadták és így Magyarország rövidesen abba a helyzetbe kerül, hogy a külföldi áruforgalmát saját hajóival tudja majd előnyösen lebonyolítani.

Milyen szerepet szántak a jugoszláviai magyarságnak? A jugoszláv kormánypart Ujvidéken tartott végrehajtóbizottsági ülése után nagy tanácskozás kezdődött Cvetkovics jugoszláv miniszterelnök, a kormány több tagja és a volt jugoszláviai magyar párt vezetői között. A miniszterelnök a tanácskozások megkezdésekor kijelentette, hogy nagyszabásu mozgalmat kezdeményez Magyarország és Jugoszlávia gazdasági és politikai együttműködése érdekében, mert úgy látja, hogy a két ország sorsa kölcsönösen egymástól függ és a két ország szorosan egymásra van utalva. A mozgalomnak már sikere is van — folytatta a miniszterelnök — és kérem a magyar kisebbség vezetőit, hogy a maguk részéről is segítsék azt elő. Minthogy pedig a kisebbségek önálló politikai pártot nem alakíthatnak, kívánatosnak látom, hogy a magyar kisebbség a jugoszláv kormánypartban önállósága

teljes biztosítása mellett folytassa szervezkedését a magyar kisebbség érdekében.

A miniszterelnök biztosította a magyarságot, hogy valamennyi kulturális, politikai és gazdasági kívánsága a legsürgősebben rendezést nyer.

A magyarság vezetői a közeli napokban Szabadkán széleskörű értekezletet hívnak össze, amely dönt arról, hogy elfogadja-e a kormány ajánlatát a kormánypart önálló magyar tagozatának létesítésére vonatkozólag.

Hivatalos jelentést adtak ki a Balkán-Szövetség állandó tanácsának üléseiről. A Balkán-Szövetség külügyminisztereinek Belgrádban tartott tanácskozásairól hivatalos közleményt adtak ki. A közleményben Románia, Jugoszlávia, Görögország és Törökország képviselői hangoztatják, hogy a négy állam Délkelet-Európában a rendet és biztonságot akarja fenntartani. A szövetség tagállamai békés politikát óhajtanak

folytatni és együttesen védik meg területeiket, politikájuk azonban senki ellen sem irányul. A jelentés megállapítja, hogy a Szövetség baráti kapcsolatokat óhajt fenntartani a szomszéd államokkal. Végül a jelentés a gazdasági kapcsolatok szorosabbá tételének fontosságát hangsúlyozza. A Balkán-szövetség államai az egyezményt újabb hét éves időszakra meghosszabbították. A legközelebbi ülés 1941 február hónapjában Athénben lesz.

Bűnbakkot keresnek az oroszok. Hír szerint a finn harcvonalról sok magasrangu szovjet tisztet Moszkvába rendelték. Hazarendelték az észtorozági szovjet repülőtámaszpont parancsnokát is. — A Stefani hírszolgálati iroda Moszkvából nyert értesülése alapján közli, hogy Voroszilov marsallt a sikertelen finnországi harcok miatt elmozdították állásából. Voroszilov állítólag kegyvesztett lett és helyettesévé Blüher marsallt, a keleti orosz haderő főparancsnokát nevezték ki.

Február

15 és 18-án

a 21-ik sorsjáték 7-ik és 8-ik
befejező húzása.

3 nyeremény a
3 MILLIÓ LEI.

13 nyeremény a
1,000.000 Lei.

Minden egyes negyed sorsjegy ára 200 Lei,
ha nem is játszottak az előző sorozatokon.

LOTERIA DE STAT.

Anglia és Oroszország Ázsiában.

A nagy külföldi napilapok időnkint rejtélyes célzásokat tesznek a szövetséges hatalmak keleti terveire. Jelenleg ugyanis csak a nyugati hadszíntéren néznek farkasszemet egymással a német és francia-angol csapatok. Sokan azonban meg vannak győződve afelől, hogy nemsokára kialakul egy keleti hadszíntér is. Gyakran olvashatunk olyan híreket, melyek egy hatalmas keleti hadsereg szervezéséről tudósítják a közönséget. E hadsereg állítólag Törökországban lenne, amelyet a szövetségesek egy esetleges orosz-ellenes hadjárat kiindulópontjának tekintenek. Legutóbbi hírek szerint már mintegy millió főnyi hadsereg áll készenlétben francia irányítás alatt. Ugyanakkor arról is olvashatunk, hogy Irán és Afganisztán ázsiai államok csapatokat vontak össze az ázsiai orosz birodalom határain.

Ezek a hírek eszünkbe juttatják azt a küzdelmet, mely Ázsia meghódításáért az oroszok és angolok között ezelőtt majdnem száz évvel megindult. Az elmúlt évszázad európai háborúinak igen gyakran a gyarmatokért való versengés volt az oka. Az európai államok nagyrésze ugyanis Ázsiában és Afrikában bizonyos területeket foglalt el s ezek miatt a gyarmati területek miatt történt a legtöbb összeütközés. Így került szembe Anglia és Oroszország. Az angol-orosz ellentét oka az volt, hogy az angolok féltették Indiát, melyet az oroszok a múlt század közepe óta mindinkább megközelítettek.

Az oroszok ázsiai terjeszkedése ezelőtt mintegy 400 esztendővel kezdődött. Egyszerre három irányban terjeszkedtek. Megindultak keleti irányban Szibérián keresztül Kína felé, délkeletre India felé törekedtek, míg délen a Kaukázusi hegységen át Perzsia irányába történt az előnyomulás. Amilyen mértékben ez az előhaladás elnyelte a kisebb népeket, olyan mértékben keltette fel más, ázsiai nagyhatalmak féltékenységét. Az elmúlt évszázadban főleg két ország állott az orosz terjeszkedés útjába: *Anglia és Japán*. (Lásd Ázsia térképét).

Anglia Indiát ezelőtt 150 esztendővel szerezte meg. Azóta folyton erősítette uralmát és terjesztette befolyását az indiai határokon túl. De az oroszok is pályáztak Indiára s ezért egymásután hódították meg azokat az országokat, melyek az ázsiai orosz birodalom és India között voltak.

A múlt század elején az oroszok már elérkeztek az Indiával szomszédos Turkesztánig. Ez az ország valamikor hatalmas birodalom volt, de a múlt század elején több apró fejedelemségre oszolva tengette életét. Így az oroszoknak nem volt nehéz a fejedelemségeket egymás

után meghódítani. 1868-ban *Bokharát* vették védelmük alá, öt év múlva a *kivai*, majd a *kokándi* tartományt szállották meg. 1892-ben elfoglalták *Pamir* tartományt is, mely egy kis határterületen érintkezik Indiával.

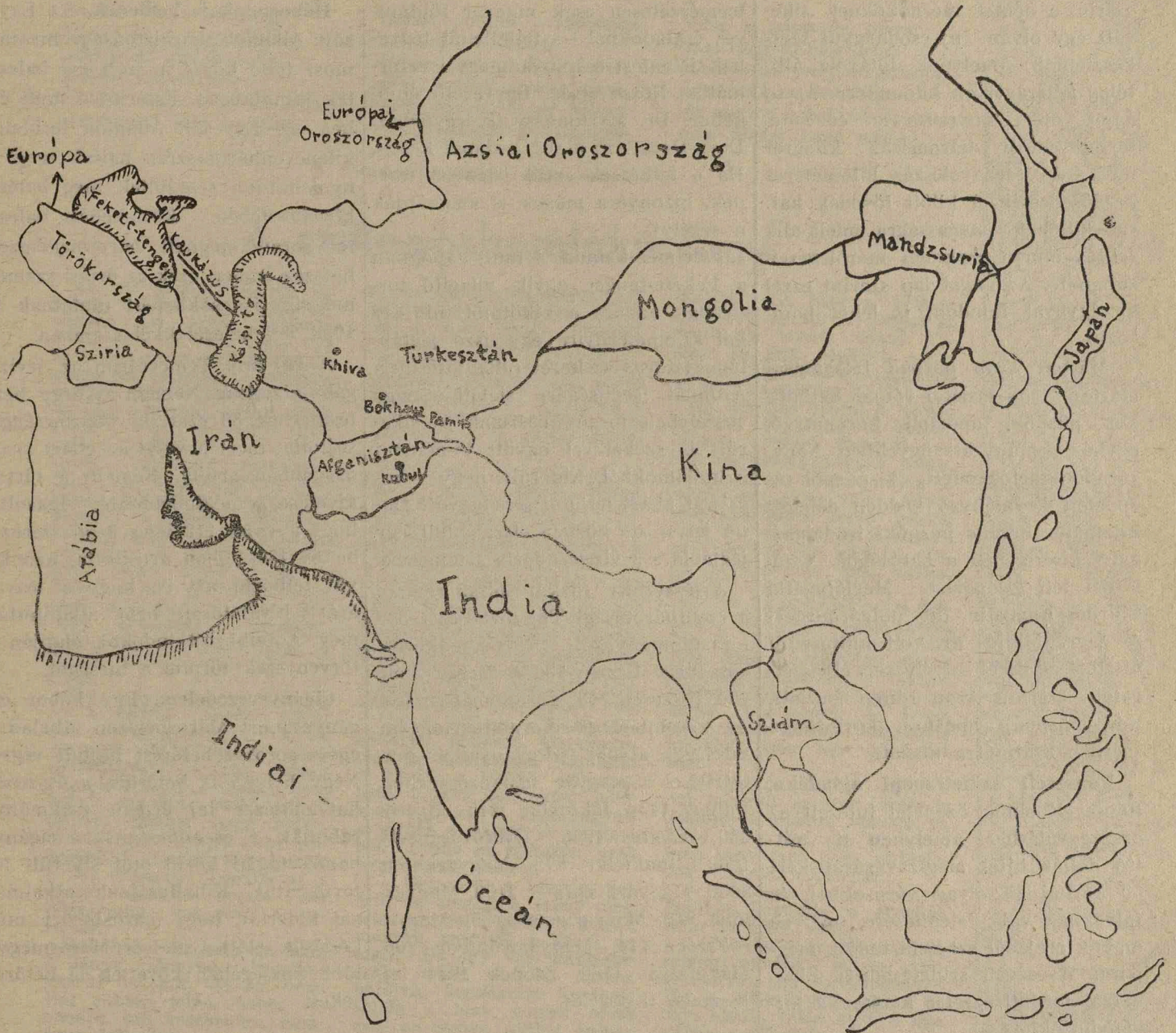
Természetesen az angolok ezt nem nézték ölbetett kézzel. Turkesztán és India között van egy nagy kiterjedésű ország, melyet *Afganisztánnak* neveznek. Az angolok azt akarták, hogy ez az ország legyen az Oroszország dél felé való terjeszkedésének határa. Ezért mindenáron szerették volna Afganisztánt angol befolyás alá vonni. Ám ez ellen az afgán uralkodók erélyesen tiltakoztak. Ezért sorozatos háborúk indultak meg az angolok és afgánok között. 1838-ban az angolok hadjáratot vezettek Afganisztán akkori uralkodója ellen, akit orosz barátsággal gyanúsítottak. Az angol hadsereg győzelmesen haladt előre és elfoglalta az ország fővárosát, *Kabult*. Visszatérése alkalmával azonban egy hegyszorosban az afgánok majdnem az utolsó emberig lemészárolták az angol katonákat. De más angol hadsereg indult útnak s Afganisztán uralkodóját kényszerítette a meghódításra.

Ám az afgánokat nehezen lehetett megtartani az angol befolyás alatt. Pár évtized múlva új háborúra volt szükség. 1879-ben egy angol hadsereg ismét elfoglalta Kabult. Az afgán kán kötelezte magát, hogy angol katonai bizottságot fogad be fővárosába. A bizottság meg is érkezett, de nemsokára az afgánok valamennyi tagját legyilkolták. Erre az ország újabb angol hadjárat színterévé lett. Végre Abdurrahman kán beleegyezett az angol ellenőrzésbe. Ugyanakkor az angolok megállapodást kötöttek az oroszokkal, melyben a terjeszkedés határait megállapították.

Az ázsiai angol-orosz ellentét volt az oka annak, hogy a világháború előtt olyan nehezen jött létre az angol-orosz szövetség. Ennek ára természetesen csak az ázsiai terjeszkedés kérdésében történő megállapodás lehetett.

A megállapodás 1907-ben jött létre, a világháború előtt hét évvel, az angol-orosz szövetséggel egyidőben. Eszerint Anglia kötelezte magát arra, hogy Afganisztán helyzetén nem változtat, Oroszország viszont kijelentette, hogy Afganisztánra nem tart igényt.

A világháború után Afganisztán teljesen független lett. Angliával azonban a legjobb viszonyban van s esetleges angol-orosz háború esetén kétségkívül az angolokkal együtt harcolna az oroszok ellen.

MIREK

A pápa nagy részvétet érez Finnország iránt. A pápai Szentszék lapjai állandóan kifejezésre juttatják a finn nemzet iránt való nagyrabecsülésüket. Ez a megnyilatkozás annál értékesebb, mert Finnország lakói tudvalevően a lutheránus vallást követik. Finnországnak az ellenségeskedések megkezdése előtt 1400 katolikus lakósa volt. Az ország összlakóssága körülbelül 3 és félmillió. A katolikusok száma a nemkatolikusokéhoz képest nagyon csekély. A

háboru kitörése még ebben a kis számban is nagy változást idézett elő, aminek az lett az eredménye, hogy a jelen pillanatban Finnországban mindössze 800 finn katolikus maradt, a többiek mind külföldiek. Mihelyt az oroszok megtámadták a finneket, a katolikusok egy része külföldre ment, másrésze pedig vidékre tette át lakhelyét.

Amerika búzája. A világ búzatermelő területeinek harmadrésze Északamerikában van, amelyen az évi termés 38 százalékát (a múlt évben 452 millió métermázsát) termelték. A buzafölösleg, — amelyet most majdnem kizárólag az angolok és

franciák felvásárolnak a németek elől — 120 millió métermázsá, vagyis a búzaeladó államok összes feleslegének negyven százaléka. Ez a mennyiség egyedül Németország kétévi szükségletének fedezésére volna elegendő. Ebből a mennyiségből évenként 10—20 millió métermázsát a németek vásároltak meg, azonban az augusztus végén kitört háboru miatt ezévben csak jelentéktelen mennyiségekhez juthattak.

A németek csodaágyut szerkesztettek. Hitler legutóbbi beszédében azt mondotta, hogy a németek az utolsó öt hónapban sokat dolgoztak hadi felszerelésükön. Egy angol lap

szerint a német mérnököknek sikerült egy olyan új csodaágyut szerkeszteniök, amelynek lőtávola állítólag kétszázötven kilométer. Az új ágyu öble huszonnyolc centiméter, lövedéke háromszáz kilogramos. Az ezernyolcszáz kilométeres kezdősebességgel kilőtt lövedék hatvan kilométer magasságra emelkedik fel és onnan csaknem merőlegesen zuhan le. Az angol lap szerint ezzel az ágyuval Londont is lehet bombázni.

Márton Áron püspök látogatásai
Márton Áron erdélyi római katolikus püspök, apostoli kormányzó, egyházkormányzati ügyekben Nagyváradon tartózkodott. A püspök és apostoli kormányzó kedden délelőtt Zitzmann Ferenc püspöki irodaigazgató kíséretében a hatóságok vezetőinél tett látogatást. Meglátogatta Chirila Augustin dr. polgármestert és Zigre Miklós dr. volt kultuszminisztert, akikkel szívélyesen elbeszélgetett. Márton Áron római katolikus püspök, apostoli kormányzó szerdán Szatmárra utazott.

Roosevelt születésnapjára.
Roosevelt elnök üzenetet intézett az országgyűléshez, amelyben tíz millió dollár hitel megszavazását kéri 50 kórháznak olyan városokban és falvakban való felépítésére, melyek maguk erejéből ezt nem tudják megtenni. Roosevelt születésnapja alkalmával fordult ezzel a kéréssel a törvényhozókhoz.

Segély szülő anyáknak. Cs. László lapusnyaki földbirtokos, a hunyadmegyei magyarság volt ősz vezére a magyar anyák részére segélyalapot teremtett s abból az elmúlt 1939. évben is 33 magyar anyáknak szülési segélyt. Ebből 28 dévai és 5 vidéki. A segélyt földműves magyar anyák kapják. Érthetetlennek tűnik fel, hogy a többi magyar családok miért nem járnak utána, hogy ők is megkapják ezt a jogos segélyt. Ennek bizonyára az az oka, hogy nincsenek felvilágosítva erről a segélyalapról, miért is ezuton felhívjuk az összes lelkészi hivatalok figyelmét arra, hogy szülés esetén —

természetesen csak magyar földműves családoknál — feltétlenül tegyenek jelentést a hunyadmegyei református Nőszövetség ügyvezető elnökéhez: Dr. Martonossy Györgynéhez, Deva-Déva, aki a segélyalapot kezeli. Ha a lelkészek erről jelentést tesznek, bizonyára mások is megkapják a segélyt.

Félelmes kaland. A múlt napokban a Fekete-tenger egyik világító toronyának az óre a kikötőtől mintegy két kilométernyire egy uszó jégtáblán kétlovas szekeret pillantott meg. Azonnal segítségére sietett a nagy veszélyben forgó kocsisnak és sikerült is szekerevel együtt kimenteni a hullámokból. Kiderült, hogy a kocsis át akart hajtani a befagyott Duna jegén, de közben elszabadult egy jégtábla s a víz lesodorta a tengerbe.

A józseffalvi tüzkárosultak részére a szentháromsági Tejszövetkezet 300 lejt adományozott. — Csomakörösről Incze László 100 és Gecse Béla 100, összesen 200 lejt adományoztak. — A kalotaszegi református magyar községek alábbi adományait juttatták el a magyar népközösséghez: Damos 175, Jákótelke 245, Egeres 950, Gyalu 1956, Gyerővásárhely 1000, Inaktelke 875, Magyarokpuszt 2060, Magyarokpuszt 3100, Magyarokpuszt 848, Magyarokpuszt 1895, Magyarokpuszt 114, Magyarokpuszt 400, Mákófalva 1760, Zsobok 1044 lejt, összesen 16.362 lejt.

Háborúnak is beillenek. Az Egyesült Államok közbiztonsági hivatala most tette közzé a múlt évi balesetek kimutatását. Eszerint a múlt évben az Egyesült Államok területén kilencvenháromezren haltak meg és nyolcmillión sebesültek meg baleset következtében. Közlekedési balesetek során meghalt harminckétezer hatszáz ember, ezek az óriási számok még így is csökkenést mutatnak az 1938. évi balesetekkel szemben.

A vaj ára. Temesváron az árvízszolgáltató bizottság Németh György hentesmestert 30 ezer lej pénzbírsággal sújtotta, mert a vajat az előírt árnál drágábban árulta. Németh a bírság kivetését megfellebbezte. Igazolta, hogy a vajat 112 lejes áron szerezte be és 130 lejben árusította, azonkívül felhozta azt is, hogy a teavaj árát hivatalosan nem állapították meg. A felhozott indokok alapján a törvényszék törölte a bírságot.

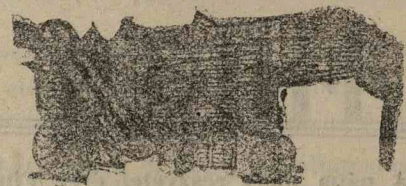
Cigányveszedelem. Egy kóbor cigánycsoport Maroshévízen áthaladva egész sorozat betörést hajtott végre. Négy helyen is betörték s összesen hatvanötezer lej értékű zsákmányt raboltak. A csendőrségnek a cigánybanda tagjai közül ötöt sikerült lefokoztatni. Kihallgatásuk alkalmával kiderült, hogy maroshévízi működésük előtt Csik- és Marosmegye több községében követtek el betöréseket.

Gazdakörök és béreséplési vállalkozók figyelmébe ajánljuk a

»MAVAG«

(Magyar Állami Gépgyár, Budapest) gyártmányu önbeállós golyóscsapágyas, acélkeretű

CSÉPLŐ-GÉPEKET.

Fordítható dobkosár, meghosszabbított kivitel, kéttengelyű lengőládás szalmarázó rendszer, magasnyomású kenés.

Szűk udvarokon, nagyobb emelkedéseken is könnyen szállítható. Hosszuszalmájú gabonák cséplésére kiválóan alkalmas, leggazdaságosabb üzem. „Mavag” szab. beszerelhető lóhereséplőkészülék. „Mavag” kalapácsmalom. Hanomag 38 Hp. Diesel német- és legújabb kivitelű amerikai gyártmányu traktorok és más üzemgépek. Díjtalan helyszíni látogatás! A legolcsóbb árakban és kedvező fizetési feltételek mellett rendeléseket már most felvesz a jövő cséplési idényre a romániai kizárólagos

Vezérképviselőt:

„INDUSTRIA-ECONOMIA“

Kereskedelemi és Ipari Rt., Timișoara-Temesvár, IV. Str. Braștanu 34. Távirat: „Industria Timișoara”. — Telefonszám: 43-57.

Édesanyám

Anyám vágyó imádsága
hozott le e nagyvilágba.

Alatódalt dudolt ajka;
ölelése selyempuha.

Csókja szent volt, édességes,
szövegetett szép meséket.

Nöttem, nöttem... Imádsága
kísért el az iskolába.

Rajtam pihent óvó szeme,
félített szélről gondos keze:

ápol, hogyha beteg voltam,
s megvigasztalt bánatomban.

Szíve a szívembe zárva,
nem törli ki élet árja,
lábnyomát meg-megáldom,
érte száll az imádságom.
Az anyám a legjobb asszony,
neki áldást Isten adjon!

A csillagoshomlokú lány

Élt egy szegény asszony valahol, valaha, nagy szegénységben telt éjjele, nappala. Nem volt egyebe, csak egy tő violája: egy gyönyörűség eladó leánya. Mint a cséppentett hó arca fehérsége, mint az izzó gyémánt, szeme tüzes fénye. Amde nevezetes arról volt a leány: fénylő csillag égett halovány homlokán. Mint a hajpalesillag, úgy égett, lobogott s beragyogta fényvel a sápadt homlokot. Mintha a homlokon tüzesen, ragyogva, a leány gyönyörű lelke izzott volna. Hogyha beteg ember a csillagra nézett, elfeledt minden bűt, bajt, betegséget. Elfeledte, hogy fáj a feje, a lába, a kállai kettőst azonmód eljarta.

Hát egyszer mi történt, dobol a kisbíró, minden szava égő, szívet szomorító. Olyan szomorú volt a kisbíró szava: elhomályosult a nap arany sugara. Bizonny a kisbíró nem dobolt egyebet: beteg lett a király, halálos nagy beteg. Mindenkinék kutya nagy kötelessége: zászlót akasszanak a ház ereszeré. Legyen az a zászló éjfékete posztó, aki ellentmond, azt viszi a poroszló.

Hej, búsul az asszony, meg a leánya szörnyen, akaszthat akárki lobogót, de ők nem. Bár ruhára telne, babos vi-ganóra, tuli keszkenőre, nem-hogy lobogóra.

— No, — mondja a leány — édeskedves anyám, a mi nagy bajunkon segíthetek talán.

— Hát csak segíts lányom, — így az édesanyja — csak vigyázz, ne szerezz még több bajt a bajra.

Előkeres a leány egy fonott kosárkát, tesz bele az útra pár hamupogácsát. Azután elindul, mendegél, mendegél.

három nap múlva nagy, sűrű városba ér. A király városa volt a város éppen, lobogott a sok-sok bús zászló a szélben.

No, megyen a leány, a király házába, nyitogat ott sorra szobáról-szobára. Botorkál a leány szobáról-szobára, no, benyit végre a király szobájába.

Ott fekszik a király, jaj, de nagyon beteg, három dunna alatt vacog és didereg. Vaogott, didergett a nagy beteg király, mint akibe még a lélek is hálni jár. Meg is írta ő már a végrendeletet: temessenek mellé három kis egeret. Agya mellett búsul három vén miniszter. No, köszön a leány illő tisztelettel. Ki akarja egyik miniszter zavarni, hogy hagyja a királyt békével meghalni. Hát a lányra pillant a király fél-szemmel, álmosan, könnyesen, mint az esős reggel. Rápillant a király a fénylő csillagra, mely a lány homlokán lobogott vakítva. S meggyógyult a király s ugrott ki az ágyból, benne az egészség csak úgy duzzad, lángol.

— Hej, örül a háznép, hej, örül az ország. A leány meg, mint aki jól végezte a dolgát, megyen hazafelé a kerek ég alatt. De egy vén miniszter csak utána szaladt, ötleve, hatolva, beszélgetni kezd el: jöjjön a leány vissza, nézze meg az ember. Jöjjön hamar vissza, hivatja a király, a szegény leányra nagy-nagy jutalom vár.

Megy vissza leány, mi az a jutalom?! S a három királyfi várja az udvaron. Felöltöztek szépen rubintos ruhába. S azt mondja a lánynak az ország királya:

— Hallod-e leányom, egy meg kettő három, egyik fia-mat im teneked ajánlom. Te-

kintsed meg őket s válassz most ki egyet, az legyen az urad, aki tetszik neked. Válassz ki egy legényt, az a szívem vágya, ha meghalok, az lesz az ország királya.

No, kihúzza magát a három királyfi, szép legények voltak, bizony, lárifári. Tetszett nekik nagyon a gyönyörű leány, különösen a szép csillag a homlokán. Az volt mind-egyiknek szíve forró vágya, hogy őt válassza ki a szépséges lányka. De királyfi oda, de királyfi ide, nem hajlott feléjük a leányzó szíve.

— Ne haragudjék rám feleséges királyom, választanék, ám de van énnekem párom. Van már vőlegényem, derék kocsislegény, mint a madár, vidám, mint a tölgyfa, kemény. Nem leszek én hozzá soha, soha hűtlen, semmiféle kincsért, még egy orszáért sem.

A három királyfi haragosan morgott, az öreg király is restelte a dolgot, mondta is, hogy így, úgy, de bizony a szép leány csak nem változtatt elkölt szándékán.

A vénséges király vakarja üstökét, homloka a gondtól, mint az éjfél, sötét.

— No, ha már elhervadt a szívem reménye, éppen szükségem van egy kocsislegényre. Ha a vőlegényed ügyes és nem hamis, Isten nekd, ő lesz nálam a főkocsis.

Köszöni a leány a nagy szívességet. Be is áll a legény főkocsislegénynek. S meg- esküdtött a leány és a legény nyomban, a király is táncolt a lakodalomban. Táncolt a király is, a három fia is. De legjobban rúgta a port a főkocsis. Ha még meg nem hal-tak, ma is élnek talán, lángol a csillag a kocsisné homlo-kán.

Peti tanul

Petikének a tanulás: kínosabb, mint a foghúzás! Nyugton ülni, — Uranfia! Csak na kéne tanulnia! Ha megkérdené a lecke: — Peti, engem, mondd, szeretsz-e? — Peti koma csak nevetne: — Szeretlek, mint kést a kecske!

S nézzük csak, hogy tanul Peti?

Az idő őt nem sűrgeti! Ebéd után úgy gondolja: tanulni még korán volna! Tele hassal nem fog az ész! Jobb, ha most a kertbe lenéz!

Kertek alatt őt-hat pajtás! Hej, de jó a csiga-hajtás! A gombozás, vagy a «foci»! Megbámulja a kis bocit!

Négy óra tájt érzi Peti, üres már a gyomra neki! Hazasiet, — uzsonnát kér; a lecke még mindig ráér! Evés közben ügyse lehet nézegetni a füzetet, — mert esetleg a kenyeret: fülbe rakná szája helyett! A figyelmet így hát Peti inkább evésre fekteti s evés után, kelleetlenül, lecke mellé Peti leül.

De csak leül, — és nem tanul! A könyv mellett papír lapul; nosza, Peti csákót csinál, — tükrö elé nyomban kiáll! És masíroz, meg szalutál, — éppen csak tanulni: utál!

No, végre a könyvbe benéz, — nem tesszik neki az egész! Szeme olvas, — de a füle: egy mukkot se ért belüle! Mert a füle azt füleli: mit beszélnek a szülei?!

Olvassa a leckét hatszor, — nem maradj eszében hat sor! Mert az esze másfelé jár! Most is a játékon sétál! Leckét olvas, — de kezében: ólomkuszár lapul szépen! Széke mellett hintaló áll, mit a lába vígan lóbál! Könyve alatt papírgolyó, — ez még hagyján! Ez még no, jó! De könyvében is lim-lomok: élőpapír izeg-mozog! Kiállózott rajzok, képek; ott jár esze Petikének!

A tanulás így nem halad! Petikének szűk már a pad; — jobb lesz tán, ha járva tanul? Sétálgat nagy ártatlanul! Kezében könyv, — de a szeme: az ablakon les kifele! Ki jön erre; ki megy arra? Ki fordul be az udvarra?

Esteledik, bealkonyul... Petike még mindig tanul! Zúg a füle, fáj a feje — de a lecke nem megy bele!

Nem így kell ezt, Peti koma!

Hogyha tanulsz, — figyelj oda! Közéledben semmi játék! S meglásd, így a lecke: játék!

Ésszel tanulj és fennszóval! Ne törődj a rádióval, — se ablakkal, se vendéggel, — míg a leckével nem végzel!

Amit tanulsz, — mondjad is fel! Az eszeddel élni így kell! A leckéket ne tedd félre, — jól esik az az ebédre! Ebéd után, ha melléülsz, — uzsonnig el is készülsz! Akkor jöhet gomb és «foci», — s te nem leszel buta bocit!

Testvérek

Marci az idősebb, — kisebbik a Ferkó. Szegény Ferikének sorsa, bizony nem jó! Marci mindig űzi: — Csináld csak! Szaladj csak! Nincs egy nyugodt perce, nincs, a hosszú napnak! Megdézsmálja Marci Ferkó kenyérgékjét. Ha nári megpillantja, — nem hagy neki békét. Alattomban löki, űti, taszigálja, — Szegény, kicsi Ferkó némán tűri, állja. Marci a hűgával: Bözsével is zsarnok! Minden játékukban ő a főparancsnok, — Be is csapja őket hol ezzel, hol azzal, — Kicsi Bözsi, Ferkó tele van panasszal!

Bezzeg, a szomszédban van testvér, tán hat is! De úgy elbecézi őket nényük: Maris! Maris sincsen több, mint tizenhárom éves, — De a kisebbekhez aranyzívű, édes! Reggel fésülgeti, öltözteti őket, — Meg is mosdatja a kis későnkelőket! Ő már akkorára reggelit is készít, — Magából taldja az apróbbak részit! Sárkát eteti, mert még kis ügyetlen! Jankóra, Pistire ráfigyel szünetlen, Hogy a tejecskékjük ki ne lötyögtessék! Evés után mondja: — Sorakozni tessék!

S viszi őket Maris meleg konyhazugba, — Szeretettel vesz részt bohó játékukba! Igazságot oszt, ha valami nincs rendben; Így lehet ám szépen játszogatni csendben!

Édesanyjuk sokszor mondja s szava hálás: — Az én kis Marisom valóságos áldás! S olyan jó testvérek ezek mind a hatan, Azt hiszem én, nálunk csupa angyalka van! Oh, bár e szavakat megszívlelné Marci! És a kisebbekkel ő se lenne harci! Mennyivel szebb volna, mennyivel jobb volna, Ha Ferkóhoz ő is szeretettel szólna! S nem bánatná az ő kicsi hűgát, Bözsit! A vidám gyermekkor úgyis olyan rövid!

Oh, bár e szavakat mindenki hallaná! S minden gyerek szíve egyformán vallaná: — Kis testvéreimhez jó leszek magam is! Simogató lesz a kezem is, szavam is! Ha játékom kéri, — szívesen od'adom! Ővéké lesz minden gondom, gondolatom! Ugy bánok velük, hogy szívük sohse fájjon! Szemük kacagása könnyekké ne váljon! Könnyek helyett csengjen anyám kacagása! Ilyen testvér leszek, — akárki meglássa!

A kutya meg az eb

Két kutya találkozott egy alföldi város poros vásárterén. Egyformák voltak testlatra, nagyságra, színre és fajtára nézve. Ismerkedtek, szagolgatták egymást, de még mindig nem voltak tisztában egymással. Megkérdezte az egyik:

— Ki vagy te?

— Én eb vagyok! — hangzott a büszke felelet.

— No, bizony! Én meg kutya! Melyikünk különb? — szólta az első nagy önérettel.

— Hogy kérdezhetsz ilyet? Csak világos, hogy én! — így az egyik. — Nem mondja-e az ember minduntalan, hogy «az ebadta!»

— De azt is mondja ám: «a kutyafáját!»

— Mégis csak eben szokott gubát cserélni!

— A hatalmas, gazdag embert «nagy kutyának» nevezik!

— A tolakodót ebrudon lökik ki!

— De az sokszor kutyaszorítóba kerül!

— Az mind semmi! Mégis én vagyok az előkelőbb! Ismered a mondást, hogy «Eb ura fakó!»

— Tudom. De azt is mondják: «kutyából nem lesz szalonna!»

— No, ezzel ugyan megadtad! Hiszen ez nem dicséret, hanem csúfolkodás.

— Te mondd nekem? Hiszen téged ebek harmincadjára juttatnak! Az csak csúfabb dolog!

— Rólam még falut is neveztek el. Ott van Ebesfalva!

— Hát Kutyabagos, kutya? És engem mégis többet emlegetnek: Kutya fékom teggettél! Kutya meg a mája!

— Az ám! De az ember jókedvében mondja «az ebugattát!», viszont a kutyaugatás nem hallatszik a mennyországba!

A két állat hangulata egyre harciasabb lett. Nagy veszekedésükben kegyetlenül egymásnak estek volna, ha egy szélütött vén kuvasz közéjük nem téved, és meg nem kérdezi, miről vitatkoznak.

Azok nagy hevesen egymás szavába ugatva, előadták a dolgot.

A kuvasz megszóvalta bozontos farkát felháborodásában.

— Hallatlan! — csaholt feléjük. — És ti nem resteltetek ilyen számárságon hajbakapni? A helyett, hogy a házat őríznetek, amit a gazdáitok bizalommal rátok bízta, itt szórzalakat hasogattok! Szégyeljétek magatokat!

Azok úgy érezték, mintha le volnának forrázva. Szó nélkül szétváltak, s ellenkező irányba elfutottak.

De egy negyedóra múlva — a város másik részén — újra összejöttek. És ismét csak elkezdték.

— Én eb vagyok, te meg csak kutya...

— De a kutyahúséget rólam nevezték el, nem rólad.

— Én sokkal kecsesebb vagyok, mint te, mert «öleb» van, de ölkutya nincs.

— Ám a kiváló embereket mégis csak kutyabőrrel tüntetik ki.

— Igen ám, de mégis csak az ebsont az, amely beforr!

— Jó, jó, de a mézgát én gyártom, nem te!

— Igen, de az okos ember csak «köti az ebet a karóhoz».

— Hallgass! Rólam nótákat is énekel az ember... «Kis kutya, nagy kutya, nem ugat hiába». «Akinék nincs kutyája, maga ugat este», «Sajó kutyám, jaj, de mélyen aluszol!»

— No, bizony! Engem meg közmondásiban emleget: «Ebnék eb a fele», «Késő bánat — eb gondolat».

— Nekem meg nincs mit megbánnom, legfellebb, ha kilencet fiadzom.

Már-már megint egymásnak rohantak, hogy összeverekednek, de arra jött egy ember. Mély gondolatokba volt merülve.

— Ez is bizonyosan azon gondolkodik, eb vagyok-e én, vagy kutya — mondta a hencgő eb: — No, de majd megmutatom nekil!

Csak annyit vakkantott, hogy «eb!» és máris beleragadt az ember lábikrájába.

Az ember erre magához tért gondolataiból s meglátva a két egyforma kutyát egymás mellett, bizony nem sokat kérdezte, hogy melyik volt, aki a lábába harapott.

— Eb vagy kutya, mind egyforma, ha harap! — kiáltotta s ölmosbotjával fejbe kólintotta egymás után a két veszekedő állatot.

Erre azok végre is észretértek s meghunyászkodva elkullogtak. Azóta nem veszekednek többé, hanem a vén kuvasz szavát megfogadva, őrzi kiki a rábízott házatáját. És mindenütt egyformán megbecsülik őket, akár kutyának, akár ebnek nevezi is a gazda házának hűséges őrzőjét.

A hét testvér

Volt egyszer egy szegény ember s annak hét gyereke, akiknek egymaga viselte gondját. Mert az anyjuk meghalt volt a gyerekeknek s így a szegény embernek elég gondja volt, de egyebe alig.

A szegény embernek hol volt munkája, hol nem volt. Ha messzire hívták dolgozni, nem mehetett a gyerekektől, ha közelre hívták s magával vitte őket, rászóltak:

— Ugyan bizony, minek csődít ide annyi gyereket? Dologba nem kell, hogy az egész rececucáját magával hozza!

— De instálom, hagytam én még otthon is belőlük, — felelte a jó ember.

— Uram ne hagyj el! — szörnyülködtek erre. — Mit tud annyi gyerekkel csinálni?

— Ha már adta őket az Uristen, ad hozzá erőt is, hogy felneveljem őket — bizakodott a szegény ember. Nem is szaladt a dolog elől, hanem inkább járt utána. Egyszer elszegődött egy nagy fenyőerdőbe fát vágni. Korán reggel elindult minden nap s csak késő este vetődött haza. Akkor főzött vacsorát a gyerekeknek s akkor főzött ebédet is. Ha ebédre érték, ha vacsorára, csak fuszulykafőzelék volt az.

De ezt egy cseppet sem bánta a szegény ember. Fűtyörészve indult minden reggel munkára.

Egyszer amint megy, mendégél az erdőben, csak elébe áll ám a halál s azt mondja neki:

— No komám, készülj, mert vizlek.

Megijed a szegény ember s elkezd rimánkodni:

— Ne vigy még el komám, nézd, odahaza hét apró gyermekem van. Még nem gondoskodtam róluk. Visszasírnának a sírból, ha most elvinnél.

— Nem bánom, hát adok még egy kis időt neked, hogy gondoskodjál róluk. De hogy ne fedkez meg rólam, hagyok neked egy emléket, — mondta a halál s elment másfelé.

A szegény embernek meg a halál emléktől megöszült a haja. De nem bánta, csakhogy élhet s jó erőben lehet, hogy fölnevelhesse a gyerekeit.

De alig telik el egy egyesztendő s a halálnak megint arra van dolga, amerre ő jár.

— No koma, most vizlek! — ütött a vállára.

— Jaj, ne vigy még. Igen kicsik a gyermekeim, — könyörgött a szegény ember.

— De igen sokat tartasz a gyerekeidre! Maradj hát még velük egy darabig — szólt a halál — adok még egy emléket, nehogy elfeledkezzél!

Ráütött még egyet a szegény ember vállára s ettől annak egyszeriben meggörnyedt a háta.

— Nő nem baj, csakhogy élek s tudok még dolgozni! Nem bánom én, ha görbe is a hátam.

Nő, ha nem bánta, akkor jött el érte a halál, amikor nem is várta.

— Vizlek koma! — mondta s abban a pillanatban el is vitte. Felvitte a mennyországba s azzal adta át szent Péternek, hogy jól vigyázzon rá, mert vissza akar szökni a sárgolyóra.

— De már oda nem mégy vissza, — mondta szent Péter s nyomban rácsukta a Mennyország ajtaját. A szegény ember odabent térdre esett az Uristen előtt:

— Uram, jó Atyám, nézz le a földre, hét árva gyermeket hagytam odalent...

— Jól van. Látom őket, — mondta az Uristen.

— Nincsen senkijük a világon. Arra kérnél, hogy légy te, Atyám, a gyámjuk.

— Jól van, lesznek. Még mit kívánsz?

— Három kívánságom lenne, felséges Atyám.

— Mondd el!

— Első kívánságom: szoktasd őket úgy, hogy mindig együtt maradjanak s egymást támogassák, egymást soha el ne hagyják.

— Jól van. Halljam a második kívánságodat.

— A második: növeld őket nagyra és erőstre, Istenem.

— Jól van. Halljam a harmadik kívánságodat.

— A harmadik igen nagy. Azt szeretném, hogy soha senki ne bántsa, ne csufolja őket, amiért heten vannak testvérek. Hét édes testvér... Itt megcsuklott a szegény ember hangja, mert igen fájt neki, hogy az emberek sokszor csúfolták, neveték őket, mert olyan sokan voltak.

— Senki sem fogja őket csúfolni, bántani! Megigérem neked, s most menj békével.

A szegény ember azzal megnyugodva elment az üdvözült lelkek seregébe.

De másnap már hívatta az Uristen.

— Nézz le a földre. Látod a gyermekeidet?

— A szegény ember lenézett s egy csudálatos fát látott. Egy gyökérből, egy törzsből hét szál sudáregyenes, gyönyörű fenyőfa nőtt. Egymást támogatták, szorosán egymás mellett állottak s az emberek csodálkozva és gyönyörködve mentek el mellettük és úgy hívták őket: *A hét testvér.*

— Teljesítettem a kívánságodat — szólt az Uristen — nagyranövesztettem gyerekeidet, mindig együtt maradnak, egymást támogatják és az emberek nem csufolják, hanem bámulják, csodálják és szeretik őket. Hét fenyőfa egy törzsből, mint hét gyermek egy apától. Jól tettem-e?

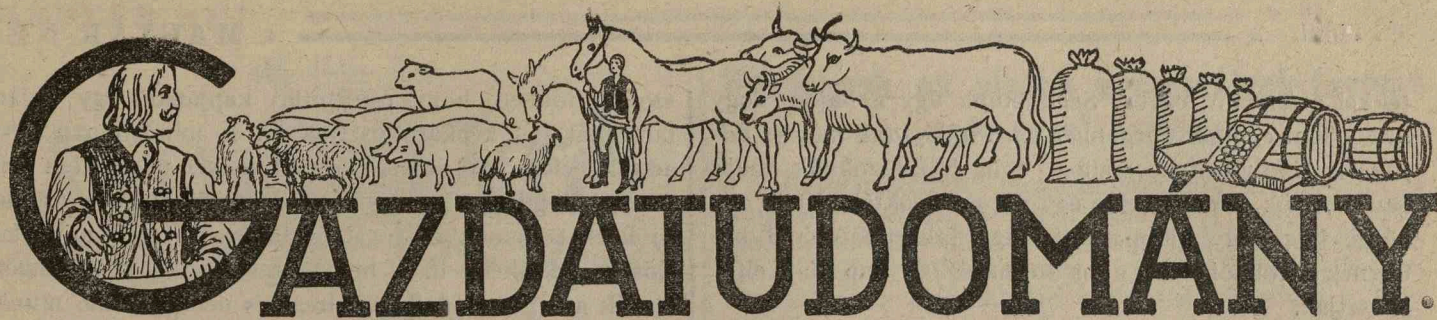
A szegény ember boldogan intett az Uristennek, hogy jól tette s egy könnycseppet törölt ki a szeméből, de ez csak az öröm s hála könnye volt.

Régen történt már ez a dolog, de a hét testvér még ma is él. Én is láttam s megcsodáltam őket. Ha Borszéken jártok, menjetek el az erdőbe s ott bárki megmutatja a „Hét testvér“ csodálatos fáját nektek is.

Torday Adél.

Történet képekben.

Valamely történetet képek sorozatában is el lehet mondani. Mai mellékletünk szélét kép keretezi be. A 2. és 3. oldal kerete Jancsi napi történetét s éjjeli álmait adja elé szép sorjában. Látjuk Jancsit, amint iskolába siet, ott a tanítóra figyelt, hazafelé először a kutyával, majd a számárral bonyolódik bajba, részt vesz a Betlehemesek útjában, táncot lejt, míg a napi visztonagságok után lefekszik. Miről álmodik Jancsi? Arról, amit napközben hallott vagy tanult. Ezt mutatják a következő képek: róka és a holló meséje, Jancsi a mérföldes csizmában, az óriás előtt, aki Tündérországot őrzi. Kardot ránt a sárkányra s végül győzelmesen mézespogácsára ül és elrepül. Jövő számunkban Juliska történetét meséli el rajzolónk hasonló képekben.

Miért olyan drága a tojás?

Télen keveset tojnak a tyukok. Mi ennek az oka, vagy még jobban, hogy lehetne ezen segíteni? Hiszen a gazda, vagy a gazdaasszony, aki eladásra viszi, szivesebben vinne többet, adná olcsóbban, mert számítását úgy is megtalálná, még talán jobban. De ha neki sincs több!

Több oka van ennek. Lássuk itt szép sorjában.

A tavalyi tyúkok az ősszel megvetkőztek. A vetkőzés kezdete óta megszűnt a tojás. T. i. a tollképződéshez fehérje kell, mégpedig meglehetősen sok. Még tán több, mint a tojásképződéshez. Aztán a vetkőzés bizonyos mértékben betegséggel is jár, amit az állatok kedvetlenségéről veszünk észre. Ilyenkör a tyúk finnyásabb, mint máskor. Keveset eszik, csak éppen hogy éljen. — Na, ha így van, hogy nem is tojik, nem is eszik, hát kevesebbet adok, — gondolja a legtöbb asszony, úgymint csak veszteget. Pedig nem helyes dolog ez így. Rossz takarmányozás mellett késik a toll utánpótlása, késik tehát a tojás is.

Hogy segítsünk a bajon? Ennek az átmeneti állapotnak a siettetése céljából adjunk fehérjében gazdag takarmányt. — Majd még alkalmas helyen visszatérünk erre a kérdésre. De hogy a tojástermelésben semmi fennakadás ne legyen, még a vetkőzés idején se, korai csirkékről gondoskodjunk. Mert tudnunk kell, hogy a *csirketyúkok abban az évben nem vetkőznek meg, amelyben kikeltek.* Tehát januárban, aztán februárban ültessünk tyúkot tojásra, vagy kezdjük a keltetést géppel. Igaz, kicsit nehéz a téli csirke gondozása, de aztán majd kamataival együtt visszafizeti a ráfordított áldozatot. A szebb példányokat kiválasztjuk megtartásra, a többit pedig márciusban, áprilisban, mint rántani valót páronként 70—80 lejért eladjuk. Némely fajta már 6—7 hónapos korában tojik, éppen a vedlés idején. Tehát a tavalyi és azelőtti tyúkok vedlési pihenője miatt sem marad a ház tojás nélkül. A február, márciusban kikelt csirke augusztus, szeptembertől fogva tojik, ha jól gondozzuk, azt lehet mondani, megszakítás nélkül. Tudnám ajánlani erre a célra az amerikai származású fehér Leghornt. 50—70 gr. súlyú tojása felülmúlja bármelyik fajtáét. A nálunk elterjedt fajták egy része is korán tojó. Csak fő az, hogy korai keltetésű legyen.

Takarmányozás. Nyáron át, különösen nagyobb gazdasági udvaron a majorság szanaszét szaladgál, kápirgál, keresgél. És talál sok olyan tápláló anyagot, mint

a bogarak, azok petéi, hernyói, csigák, földigiliszta. Hogy mi minden van ezekben felhalmozva, amit kora tavasztól késő ősziig szed és gyűjtöget, még el sem tudjuk hirtelenében képzelni. Csak a hiányát látjuk, ha most, téli időben nem jut hozzá s higyjuk el, nagy része van benne, hogy e hiány miatt is elmarad a tojás. Az itt felsorolt s szinte tudunkon kívül a baromfiak által elfogyasztott, állati eredetű takarmányban sok fehérje és hús van, ami éppen a tojás képződéséhez szükséges. Ezt a hiányt tudatosan észre kell vennünk. Pótoljuk mesterségesen. Az asztalról kikerülő minden huscafatot, szalonnabőrt, hurka és kolbászhejat, valamint bármilyen ételmaradékot vagdaljunk össze és adjuk oda a tyúkoknak. Örömmel fogadják, fog is majd rajtuk. A kenyeres kosárban napról-napra összegyűlő kenyérhéjat, száraz karajt áztassuk meg forró tejben s téli hideg reggeleken adjuk eljük, csakugy ellakmároznak rajta. A konyhasztalról ne dobjunk el egyetlen szemernyi morzsát se, amit csak a baromfiakon át értékesíthetünk. A megfőzött burgonyahéjat kevés kukoricaliszttal összekeverve, összegyúrva szintén szívesen fogadják.

Nyáron át igen sok zöldséget eszik a baromfi. Nagy mértékben selymi ezt a téli időben. A gazda nagyobb bosszantására minduntalan szalad be a szénatartóba, kápirgál, keresgél a szénahullásban s közben természetesen piszkít is. Nem ok nélkül való ez a törekvése. Zöldséget keres. A zöldtakarmány éppen úgy hat rá, mint ránk a gyümölcs. Elősegíti az anyagcserét, vitaminnal látja el a szervezetét. Ennek következtében szebben fejlődik, tojóképesége, szaporasága fokozódik, a betegségekkel szemben ellenállóvá lesz. Figyelmet érdemel az a tény is, hogy a zöldtakarmány a tojás sárgáját sötétebbé teszi, ami igen kívánatos, különösen a tea-tojásnál. Ha kisebb udvaron vagyunk kénytelenek tyúkot tartani, ahol nem találja meg a szükséges zöldséget, saláta, spenót, káposzta stb. levelet, gyomot dobjunk nekik egész nyáron át.

Igazság szerint télen is éppen annyi zöldséget kell etetni, mint nyáron, akkor több lesz a tojás. De hogyan, mikor a földet hó borítja, nincs semmi zöldség kint? Nem olyan ördögi nehéz ennek a kérdésnek a megoldása, csak egy kis jóakarattal legyen. Egyetlen hagymalevelet, savanyukáposzta levelet el ne dobjunk. Adjuk a tyúkoknak. Na, de ez még kevés, hogy a napi szükséglet a nyári mér-

tékel arányban legyen. Segíthetünk úgy a bajon, hogy naponként *egy-két burgonyát apróra vágjunk meg és adjuk be*. Kezdetben kevesebbet, amíg hozzászoknak, majd észrevesszük, mennyi elég egy napra. Szokták azt is csinálni, hogy egy közepes nagyságu takarmányrépát belesznek az etetőhelyre, ahol a tyukok pár nap alatt elfogyasztják.

De ha egy kis utánajárást nem sajnálunk, amit az elért eredmény bőven visszafizet, készítsünk egy csirázató ládát. A láda hossza egy méter, szélessége 20 cm. Ez a méret kb. 8—10 tyuk részére elegendő. Minden további 8—10 tyuk részére másik láda szükséges. A ládát félig töltsük meg zabbal, esetleg közéje horszót, szójababot keverhetünk, t. i. ezek fehérjében gazdagok. Az így beöntött magot vékony homokréteggel, fél cm. vastagságban hintsük le, hogy a nedvességet lekösse. Azután öntözzük meg langyos vízzel és helyezzük el a konyhában meleg helyen, ahol a csirázás néhány nap alatt megindul. Csirázás közben éri el a mag fehérjében leggazdagabb voltát. Amikor a levelek 4 cm. hosszúságúak, kezdhethetjük etetni. Naponként erős késsel vágjunk ki egykockát. Tudniillik a gyökerek csaknem pogácsa módjára összetapadnak. És azt kissé széttépvé dobjuk a tyukok elé. Rövidesen rákapnak és már várják naponként a meg-

szokott időben, hogy csirázottat kapjanak. Így a láda tartalmát hét kockára osztjuk be és minden nap egyet adunk belőle. Az üresen maradt helyet naponként friss maggal pótoljuk. Természetesen, úgy beágyazva minden új kockát homoktakaróval és langyos vízzel, mint legelőször. Időnként, ha a homok megszárad, kissé megöntözzük az egészet. Nem unalmas és nem fárasztó munka ez. Én több ízben láttam el csirázott zabbal a tyukokat s tapasztaltam az eredményét.

Naponként kétszer adjunk szemtermést, de különösen este, hogy a hideg éjszakára szükséges hőt megkapják. A szemtakarmány ne legyen egyoldalú. Adjunk tehát zabot, árpát, kukoricát, ha van, buzaócsút, összekeverve. Ezt adhatjuk szemül és dara alakjában is. A szójababdara mással vegyesen, fehérjében gazdag táplálékot ad.

Fentiekben nem tudományos alapon akartam foglalkozni a baromfiak takarmányozásával, csupán pár jótanácsot nyújtani azok részére, akik szeretnek majorságot tartani s szeretnék, hogy ez a gazdasági ág télen át is haszonnal járjon. A takarmányozás kérdésével behatóbban talán egy másik alkalommal lehetne foglalkozni.

Koncz Lajos.

A 100 méhcsaláddal rendelkező méhészek katonai szolgálat alól való felmentése.

A katonai felmentésekről szóló kormányintézkedésben nem szerepelnek a méhészek. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület ezért feliratilag fordult a kormányhoz a nagyobb méhállománnyal rendelkező méhészek katonai szolgálat alól való felmentése érdekében. A Földművelésügyi Minisztérium most értesítette az E. M. E.-t, hogy közbenjárt a 100 méhcsaláddal rendelkező méhészek felmentése, illetve helyi szolgálatra való beosztása érdekében.

Háziipari kiállítás és vásár Kolozsvárt.

A falusi földművelő nép legszorgalmasabb rétege az, amely háziiparral is foglalkozik a megélhetés gondjainak könnyítése céljából. A háziipárt köztudomásúlag vidéken művészi színvonalra emelték. A télen készített háziipari és népművészeti munkák kerülnek bemutatásra Kolozsvárt február 17—21 napjain a Katholikus Kör Kogálniceanu (volt Farkas-ucta) helyiségeiben az E. M.

G. E. vetőmag és háziipari kiállításán. A kiállítás megrendezésére a helytartóság az engedélyt megadta és az E. M. G. E. a CFR. vezérigazgatóságától 50%-os utazási és áruszállítási kedvezmény engedélyezését is kérte. A háziipari kiállítás kapcsán az E. M. G. E. Háziipari Szakosztálya a háziipar körébe vágó szakelőadásokat is rendez a református kolégium régi épületének dísztermében. Az előadásokra vendégeket is szívesen látnak. A kiállítás iránt érdeklődőknek készséggel és díjtalanul nyújt felvilágosítást az E. M. G. E. Cluj-Kolozsvár, Str. Regală 16.

Megdrágult a búza Marosvásárhelyen.

A búza ára a marosvásárhelyi piacon megszilárdult, mázsája 525 lej. A kínálat nagy, a kereskedők részéről a kereslet kevés. A piacot általános lanyhaság jellemzi. Mind Marosvásárhelyről, mind a megyei községekből szünetel a kivitel. Kisebb és

jelentéktelenebb üzletkötéseket a malmok eszközölnek. Ezzel szemben a kukorica ára a múlt heti 360 lejről 380 lejre emelkedett. Bár a kivitel itt is szünetel, a kínálat mégsem tudja teljes egészében fedezni a kereskedők és felvásárlók szükségletét. A megyei kukorica főképpen a belföldi piacok ellátására irányul. Nagyobb szállítmány indult Vajdahunyadra és Csikmegyébe. A marosvásárhelyi piacról eltűnt a zab, bár a kereskedők 500 lejes árat kínálnak mázsájáért. A takarmányárpa 480 lej, míg a sörárpa 550 lejre emelkedett. Érdekesebb az a tény, hogy a Maros felső folyásán a gabonaárak jóval magasabbak, mint a marosvásárhelyi piacon. A terméketlen és csak a fakitermelésre berendezett helyeken a török búza mázsája elérte a 400 lejt, míg vékáját 62 lejen árulják. Mivel a megyében nem termelnek rozsot, a kereskedők szükségleteiket a besszarábiai piacról szerzik be 450 lejes áron. A burgonyában még mindig hiány mutatkozik, noha az idő engedett és így lehetővé vált az elvermelt burgonyák megbontása. Mázsája 200 lej.

MULATATÓ

Kisfaludy Sándor költeményeiből: Kesergő szerelem.

Egy dombról egy patak folyt;
Hányszor ott nem estvéledtem:
Éltem akkor boldog volt.
Vigan, amint öbölében
Ama patak csordogált,
Az ártatlanság ölében
Életem úgy folydogált.
Ez idők az örökségbe
Mint a vizek a mélységbe
Lefolytanak. Halandó!
A jó hamar mulandó.

Gyermekségem szép idei,
Be hamar elmulátok!
Életemnek örömei
Be rövidek valátok;
A tavasznak virágai,
Levelei a fáknak,
Erdők s berkek víg hangzati,
Vigsági a világnak:
Mind megfordul bizonyára,
Mindennek megtérül kára:
De ti soha, soha sem!
Utánatok mit késem?

Napok jönnek, napok mennek,
De búm csak nem távozik:
És az órák elreppennek,
De sorsom nem változik;
A volkánok kifáradnak,
De nem az én tüzeim:
Folyók, tavak kiapadnak,
De nem az én könnyeim;
Erdők, mezők felvidulnak,
Csillagzatok megfordulnak,
A szerencse forgandó,
Csak inségem állandó.

Téged látlak az egeknek
Magas tiszta kékjében:
Téged látlak a vizeknek
Folydogáló tükrében.
Nappal a nap aranyjának
Ragyogó lángfényében,
Éjjel a hold világának
Reszkető ezüstjében.
Minden időpercenetben
Mindennemű szegletben,
Üldözöm vagy színtelen:
Hagyj békét, oh kegyetlen!

Küzdelmek az alsóbb néposztályok javáért száz évvel ezelőtt.

Reformkornak, megújulás korának nevezik a magyar történetnek azt a körülbelül száz év előtti szakát, amely a gróf Széchenyi István fellépése (1825) és az 1848. évi nagy ujitások közé esik. Az országgyűlés alsó táblája erőlyesen követelte a korszerű nemzeti és alkotmányos ujitásokat. A felső tábla makacsul ragaszkodott a nemesi kiváltságok fenntartásához. Legnagyobb ellenzője azonban az ujitásoknak a Metternich herceg államkancellár által irányított bécsi politika volt. Ez az államvezetés ujat alkotni nem tudott, egyetlen célja a fennállóhoz való merev ragaszkodás, a rend és nyugalom fenntartása volt. A kancellár még József főherceget, a nádort is, akit gunyosan az „öreg Rákóczi“-nak nevezett, gyanuba fogta, hogy összeköttetésben áll a magyar ellenzékkel. Bécsben meg voltak győződve, hogy Magyarország a forradalom útjára lépett és el akar szakadni. Deák Ferenc szavai szerint ott „makacsul hátat fordítanak a felkelő napnak és önárnyékukat iszonyu rémnek nézik“.

Ugy látták, hogy a fenyegető veszedelemnek csak a mennél szigorubb kormányzat veheti elejét. Üldözni kell minden megmozdulást. Ártalmatlanná kell tenni a nagyon hangoskodó magyarokat. Ez az irányzat főleg attól kezdve érvényesült, amikor a párisi júliusi forradalom (1830) hatása alatt a reformok követelése mind nagyobb tért foglalt a megyék követi utasításaiban. Ezt Bécsben egyszerűen „bolond szellem“-nek nevezték, amit meg kell semmiteni minden áron. A vezetők ártalmatlanná tételének persze törvényes formát igyekeztek adni, bármennyire volt is az eljárás törvénytelen. Így keletkezett azután a hütlenségi pereknek véget érni nem akaró sora.

Első volt ezek között az ifjabb Wesselényi Miklós báró ellen indított per. Erdély kiváló szülőtte 1834 december 9-én Nagy-Károlyban, Szatmár megye közgyűlésén az örökváltság ügyében beszédet tartott a követeknek adandó utasításokkal kapcsolatban. E miatt történt perbefogása a vármegyei gyűlések szólásszabadságának megsértése volt. A megyék és az országgyűlés ismételten tiltakoztak ellene. Az alsó táblán Deák Ferenc állott a küzdők élén, aki akkor már elismert vezéralakja volt az ország jogaiért küzdő ellenzéknek. Cáfolhatatlan okfejtéssel mutatta ki az 1835 június 15-iki kerületi ülésben, hogy megyei közgyűlésen mondott beszédéért nem lehet hütlenségi pert indítani. Wesselényi nem a királyt támadta, csak a kormányt bírálta, amit a törvények nem tiltanak. Hiába volt azonban minden tiltakozás, hiába vett részt maga Deák is Wesselényi vádiratainak szerkesztésében, a királyi tábla 1839 február 1-én őt a hütlenség alól felmentette ugyan, de három évi fogságra ítélte el és ezt nyolc nap mulva, feltűnő sietséggel, a hétszemélyes tábla is jóváhagyta.

Elítéltetését annál nagyobb méltatlankodás fogadta, mivel az 1838 márciusi pesti árviz alkalmával tanusított hőies viselkedése és áldozatkésztsége népszerűségét nagyon megnövelték. Deákot a legősibb barátság füzte Wesselényihez. Ezért előbb a nádornál járt közbe, hogy Wesselényinek engedjék meg súlyos szembajának kezeltesét fogságának megkezdése előtt. Majd két izben is felutazott Bécsbe, ahol Metternich utasítására szigorú megfigyelés alatt állott, de fogadta őt V. Ferdinánd ki-

rály, több főherceg és a kancellár is. Így sikerült neki kivinni, hogy Wesselényi fogságának megkezdése előtt Gräfenbergbe mehetett szembaját gyógyíttatni, ahol 1843 őszéig maradt. Szemevilágát azonban elvesztette, ami őt minden politikai tevékenységről leszorította.

A Balogh János hires barsai követ ellen indított per az előbbinél is nagyobb sérelem volt, annyiban, hogy őt nem megyegyűlési, hanem az 1835 június 25-iki országos ülésben mondott beszédéért vonták perbe, amelyben magáévá tette a Wesselényi nyilatkozatát. Az elnöklő személynök azonnal „szabadoság”-nak nevezte a Balogh szavait, ami nagy vihart váltott ki. A megyék, az országgyűlés ez alkalommal is felírtak. A pert azonban egy október 31-én kelt királyi rendelet megszüntette.

Ugyancsak nagy elégedetlenséget váltott ki az országgyűlési ifjaknak: Lovassy Lászlónak és két társának elfogatása és „veszedelmes nézetek ápolása” miatti szigorú elítélése (1837 február 27). A fő vádlott: Lovassy László megőrült fogságában.

Az újítások kívánásában bünt látó kormány elleni elkeseredés növeléséhez még csak a Kossuth Lajos ellen indított per kellett, akinek országos hire ekkor keletkezett. Nevét ismertté tette már Törvényhatósági Tudósítások című kéziratos ujságja, amelyben a megyegyűléseken történt eseményeket ismertette. Lelkes szószólója volt a reformoknak és ócsárolója minden törvénytelenységnek. Ez elég volt arra, hogy Bécsben a legrosszabb szemmel nézzenek a szerkesztőre. Kossuth az 1837. év tavaszán egy, a budai hegyek között levő kisebb fajta nyári vendéglőbe ment pihenni pár hétre. A szerény kinézésű házacska „Az Isten szemé”-hez volt címezve. („Nem jól őrzött meg engem az a szem!” — mondja Kossuth egy ötvenöt évvel későbbi visszaemlékezésében.) Itt fogták el őt az 1837 május 4—5-ike közti éjszakán és a budai József kaszárnnyába zárták ugyanazon záraknak egyikébe, amelyekben Martinovich társaival együtt fogva volt 1794-ben. Jellemző az akkori időkre, hogy elfogatása alkalmával pesti lakásán is házkutatást tartottak és bünjelként lefoglalták nemcsak iratait, hanem még mintegy ötven darabból álló pipagyűjteményét is, azért, mert az ezüst kupakokra az 1832—36-iki országgyűlési követek nevei voltak reávésva. Kossuth igen szigorú bánásmódban részesült fogságában. Az első időkből még az olvasástól is eltiltották. Hütlenségi pert azon a címen indítottak ellene, hogy a Törvényhatósági Tudósítások kiadására nem volt engedélye és annak kiadását a két izbeni tilalom ellenére folytatta. A királyi tábla 1839 február 23-án addigi, huszonegy hónapot már meghaladó, fogságán kívül még három évre ítélte el, amit a hétszemélyes tábla négy évre emelt fel. Kossuth börtönében tanult meg angolul olyan tökéletességgel, hogy a szabadságharc leveretése után angliai és északamerikai utazásai során e tudásával az ottaniakat is bámulatra keltette. Az 1840 április 29-iki általános amnesztiával nyerte vissza szabadságát. Kiszabadulását az ország riadó örömmel üdvözölte.

A Kossuth pesti lakásán tartott házkutatás alkalmával lefoglalták Deáknak hozzáintézett leveleit is. Akkor mindenki gyanus volt, aki élt. Ugy látták, hogy ezek a levelek őt „veszélyes érületü”-nek mutatják. Ezért tervbe is vették elfogatását, de ettől elegendő bizonyítékok hiányában mégis elállottak.

Igy inarkodott a Metternich által irányított bécsi politika, amely a reformok kívánásában a for-

radalom rémét látta, megakadályozni a szabadelvű és nemzeti újításokat, megkövesíteni az idejüket mult állapotokat. Ferenc király azt az alapelvet hagyta örökül őt a trónon 1835 március 5-én követő fiának, V. Ferdinándnak: „Uralkodjál és ne változtass”. Ezt az alapelvet azután az utód és kormány a legszigorubbán igyekeztek megtartani. Deák Ferenc nem egyszer mutatott reá ennek az elvnek a tarthatatlanságára. Régen — mondotta az urbéri törvény tárgyalása alkalmával — a nemesség kötelességei nagyobbak voltak a haza iránt, helyén voltak tehát kiváltságai is. De ma a terheket csak a jobbagyság hordja, ami nem egyezik meg a polgári szabadsággal.

Különbem nemcsak a kormány ellenezte a reformokat. Megvalósításuknak ezen kívül is több akadály volt. Az alsó táblán is csak a szabadelvű ellenzék sürgette azokat, ennek egysége azonban sokat veszített a Wesselényi visszavonulásával. A kormány a megyékben a vagyontalan „booskoros” nemeseket használta fel a maga céljaira. Ezeknek az adómentességen kívül semmijök sem volt. A megyegyűléseken ők erőltették tehát keresztül a reformok ellen állást foglaló követi utasításokat, hívták vissza a nekik nem tetsző követeket. Így vitték ki Kölcsey visszahívását Szatmár megyében. A felső tábla egyenesen a reformok ellen volt, a nem nemesek szabadságának biztosításában az alkotmány veszedelmét látta. Ha az alsó táblán sikerült is valamit keresztülvinni, a főrendiház ellenállásában szövetségesre talált a kormány, amelyet a haladó eszmék elterjedése állandó riadalomban tartott. A főrendiház akadályozta meg ismételt az alsó tábla sérelmi feliratainak felterjesztését. Nemcsak mentegette a sérelmes királyi rendeleteket, hanem a kormány jogairól és az ítélőszékek eljárásáról olyan elveket vallott, amelyeket az alsó tábla nem fogadhatott el. A reformok ellenzőinek, a konzervatívoknak legnagyobb részét a főrendek szolgáltatták. Ezek amennyire elleneztek a reformokat, ép annyira ellenszenves volt szemükben az újítást kívánóknak minden vezéralakja. Kossuth hütlenségi perében Szögyényi protonotárius a halálos ítélet mellett kardoskodott, azt mondván, hogy Kossuth „egy teljesen javithatatlan és az államra nézve nagyon veszedelmes személy”, akit egyszer-smindenkorra ártalmatlanná kell tenni.

A reformok ügyének előhaladását az országgyűlési tárgyalások nehézkessége is nagyban hátráltatta. Az ügyeket a kerületi ülésekben vitatták meg, mielőtt az országos ülések elé kerültek volna. Az alsó és a felső tábla üzenetek útján érintkeztek egymással. Amiben megegyeztek, azt felirattal terjesztették a király elé, aki azokra válaszolt. A feliratok és királyi válaszok tartalmából állították azután össze a király által elfogadott határozatokat, amelyeket az országgyűlés utolsó napjaiban szentesítés végett felterjesztettek. Mindez igen lassúvá tette a törvények hozását. Így történt, hogy az 1843—44. évi országgyűlésen felment a királyhoz 58 felirat, leérkezett 40 leirat és a végeredmény mindössze 13 törvénycikk volt, amelyek közt voltak a nem nemesek ingatlan szerzéséről és hivatalképességéről szóló törvények, a közadózást azonban ez az országgyűlés sem tudta behozni. Hogy ez az eredmény is elérhető volt, annak tulajdonítható, hogy a kormány és az ellenzék közt áthidalhatatlannak látszó ellentét 1840-től kezdve lényegesen enyhült.

Napoleonnak, a világhódítónak, leveretése után a szövetségesek azt mondták, hogy megmentették a szabadságot. E helyett azonban szabadságellenes törekvéseket mutattak a kormányok, mire az első visszahatás az 1830. évi párisi júliusi forradalom volt. Az 1789. évi nagy forradalom szabadságeszméi újult erővel lángoltak fel mindenütt. Ezeknek az eszméknek hatása alatt állottak kétségkívül az országgyűlésnek korszerű ujitásokat sürgető vezérférfiai, akik rámutattak arra, hogy nem felel meg az igazságnak, hogy a jogokat kizárólag a nemesség bírja a terhek pedig csak a népre háruljanak. Törekvésük nem fenyegette sem az alkotmányt, amint ezt a főrendek gondolták, sem a rendet, amint a kormány rémlátásai mutatták. A rendi kiváltságok megszüntetését és ezzel az alsó osztály helyzetének javítását, az alkotmány korszerű átalakítását 1848 hozta meg. De nem szabad feledni, hogy ennek lehetőségét azoknak a hazafiaknak lelkes munkája készítette elő, akik már két évtized óta hangoztatták a reformok elodázhatatlanságát. Az már azután a tör-

ténetnek gyászos fordulata volt, hogy a nemzet nem haladhatott a megkezdett úton, új szabadságának gyümölcseit nem élvezhette békében, sőt fegyvert kellett fognia ennek védelmére. Ennek így kellett lenni, mert Bécsben mindig voltak a magyarnak ellenségei, akár Metternichnek hívták őket, akár mi másnak. Így sodródott bele a nemzet a szabadságharcba, ennek idegen segítséggel történt leveretése után reá zudult egy közel husz éves önkényuralom és csak Ausztria külpolitikai balsikerei ösztönözték Bécset, hogy visszatérjen az alkotmányosság elhagyott útjára. Ezt a történelmi igazságszolgáltatást pedig annak a férfiúnak kitaratása tette lehetővé, aki nevét már a reform-korban országosan elismertté tette, aki a nemzetnek uralkodójával való kiegyezésében bölcsességével a vezérszerepet vitte, hirdetve, hogy áldozatot hozhat az ország mindenben, csak jogokban nem, de emellett a békés kiegyezést sohasem utasította el. Deák Ferenc volt ez a férfiú.

Dr. Balogh Arthur.

APRÓSÁGOK ADOMÁK

A repülő képességei.

Azokat, akik repülő szolgálatot végeznek, előzőleg alapos orvosi vizsgálatnak vetik alá. Egy német orvos megállapítása szerint 20—30 év közt legalkalmasabb az emberi szervezet a repülés nehéz feladatainak a teljesítésére. Hibátlan szív, erős tüdő és ép idegzet tesz képpé a repülőt arra, hogy a légáramlatok változásait, a mélységet és magasságot elviselje s amellet háborus feladatára, a bombavetésre, védekezésre, megfigyelésre is figyelmet tudjon fordítani. A testi arravalóság mellett arra is szükség van, hogy az illető lelkiileg is vonzódjék a repülés izgalmainak elviselésére.

A hosszú élet iskolája.

Csikágó amerikai városban intézetet nyitottak meg, amelynek az a feladata, hogy az embereket a hosszú

élet titkaira megtanítsa. Az intézet jelszava az, hogy 100 esztendő mindenkinnek meg kell érnie, aki megfelelő életmódot folytat. Erre az életmódra orvosok, vegyészek népszerű előadásokban oktatják ki az érdeklődőket. Magától értetődik, hogy az intézet előadótermei napról-napra zsufolásig megtelnek hallgatókkal.

Szaván fogták.

Gróf Festetics György ritka jeles ember volt, nevezetes hazafi, kitűnő gazda s igen-igen egyszerűnek mutatkozó s annál élesebb eszű ember. Temérdek adoma maradt utána.

Az öregnek jó szokása volt, hogy minden embert egy címmel mindig főlebb tisztelt meg.

Jön egy káplán tisztelegni, mire az öreg ur, szapora beszédjével ekkép fogadja:

— Isten hozta plebános urat, Isten hozta.

— Csak káplány vagyok, méltóságos ur, — mondja a fiatal ember.

— Régen megérdemelte volna a plebániát — vigasztalá a gróf a káplányt — régen megérdemlette volna...

— Éppen ezért bátorkodom, méltóságos uram, tisztelkedni s ezzel ki-

huzta folyamodását, melyben az öreg urtól egy megüresedett helyet kért.

A gróf mosolygott, hogy így szaván fogták s mindjárt plebánosnak fogadta az ifjút.

Kutyahűség.

Egy úr kutyát akar venni egy állatkereskedőtől.

— Ez a kutya tetszik nekem, de nem tudom hűséges természetű-e?

— Ó, hogyné! Már négyszer eladtam s mindig hűségesen visszajött.

Mai cseléd.

Háziaszony: Földmondja a szolgálatot? Hát nem volt nálunk jó dolga? Nem volt megelégedve?

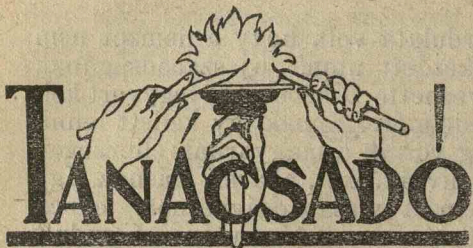
Szakácsnő: Oh, nem azért, nagysága, tessék nyugodt lenni... Ha akarja a nagysága, szívesen adok egy jó bizonyítványt...

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle „Solvo” pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 25 Lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

Minden magyar jegyezze meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság !!

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni

TANÁCSADÓ!

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

T. F. A keményre száradt eszimat néhány órára vízbe kell mártani. Ha kivette, fölületesen szárítsa meg és kenje be langyos zsirral. Ilyen kezelés mellett a legkeményebb bőr is megpuhul.

H. I. Az olyan ruhák közé, amelyeket hosszabb időre kell becsomagolnia, tegyen néhány darab faszennet, melyek minden dohos szagot elhárítanak.

B. A. Hogy a liszt meg ne dohosodjék, sok levegőt kell hozzájuttatni és pedig gyakori keverés által. Ha itt ott már apró csomók látszanak, vagy az illatán némi változás észlelhető, alaposan szitálja át az egész mennyiséget.

Cs. J. Hogy az üvegbe szorult üvegdugót eltávolíthassa, csavarjon egy darab zsineget az üveg nyaka körül és húzogassa addig, amíg az üveg nyaka megmelegszik. Ilyen eljárás után a dugó nagyon könnyen eltávolítható.

SZERKESZTŐI-ÜZENETEK

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért:

S. D. Csekefalva, B. G. I. Szamoskrassó, L. I. Micske, P. F. Tarcsafalva, A. K. Csehétfalva, Sz. Zs. Fóti, R. J. Bözöd, G. J. Aradgáj, A. J. Énlaka, Sz. J. Gálospetri, J. A. Marosjára.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Azon előfizetőink részére, akik múlt év végéig szóló hátralékaikat kifizették, a könyvnaptárt elküldtük. Azon hátralékosoknak, akik még nem rendezték előfizetési ügyeiket, csak azon esetben küldhetjük meg a naptárt, ha hátralékaikat rövid időn belül kiegyenlítik. — Ugyanis előfizetőinknek tulnyomó része már eleget tett fizetési kötelezettségeinek, ezeknek a naptárt elküldtük s ilyenformán nagyon kevés naptár maradt meg. Fontos tehát az, hogy minden hátralékos igyekezzék a pénz beküldésével, mert ha ez megtörténik, a naptárhoz hozzájut. Akik hetek múlva fizetnek, csak az esetben juthatnak naptárjukhoz, ha készletünk még tart.

Új előfizetőink közül többen kérték, hogy január 1-től visszamenőleg indítsuk meg a lapot. Ez meg is történt azoknál, akik közvetlen az év elején rendelték meg a lapot, ellenben nem tehetünk eleget azok kérésének, akik január második felében és február elején kérték ugyanezt. A helyzet ugyanis az, hogy a januári számok, tekintettel az új előfizetők nagy számára, kifogytak és így az új előfizetőknek, akik a közeli napokban rendelték meg a lapot, csak február 1-től küldhetjük. Ez természetesen hátrányt nem jelent részükre, mert a lejárát is megfelelőleg módosul.

R. S. Kisjenő. Sajnos, nem tudjuk megállapítani, hogy Ön mikor lett előfizetőnk, mert azon régi könyvek, amelyben az Ön neve is szerepelt, az idők folyamán elkallódtak. A második naptárt szíveskedjék visszaküldeni, mert arra szükségünk van. A visszaküldésnél 2 lejt 50 banis bélyeget ragasszon fel.

M. Gy. Az angora nyul beszerzése ügyében forduljon Piatsek Andrásához Oradea-Nagyvárad, Str. Episcopul Pavel 6., et. II., ahonnan bővebb fel-

világosítással szolgálnak. Levelében hivatkozzék lapunkra s válaszbélyeget mellékeljen.

K. D.-né Ujbálint. Szíveskedjék velünk közölni szószerint, hogy mint apróhirdetést, mit közöljünk le lapunkban. Ugyanis a beküldött levélből ez nem állapítható meg.

A. J. Homoródtremete. A kért imakönyv: Földes Zoltán: Menyeyi kiskert 30 lejt és Lakner: Lelkiharmat 30 lejt. Ehhez hozzájön darabonként még 5 lejt portóköltség, a pénz előzetes beküldése mellett. Utánvéttel sokkal több. A megrendelés a *Minerva* könyvkereskedés Cluj, Str. Baron L. Pop 5. sz. a. esközlendő.

L. K. Csekefalva. Tizedrendszeres szabászati szakkönyv nem kapható Kolozsváron.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Id. K. M. Szárhegy 150, L. M. J.-é Gyergyóremete 167 (naptár 2-szor is elküldve), K. J. Uzon 85, K. Á. Déva 155, özv. R. J.-né Aranyosgyéres előfizetése múlt év végéig rendezve van, naptárt küldtünk, F. Gy. Marosludas 150 (múlt év végéig még 100 lejt kértünk, hogy a naptárt megkaphassa), S. F. Váradpósa 155, B. I. Somkerék 300 (r. 1940 ápr. 1-ig), A. I. Homoródtremete 150, B. G. B. Bitá 150, F. J. R. Tancs 150, T. I. Batiz 310 (r. 1939 dec. 31-ig), B. B. Kissolymos 150, B. J. Mádéfalva 155, K. M. Feketegyarmat 155, K. Á. Andrásfalva 155, J. S. Bodola 150, K. J. Kisiratos 150, T. J. Belényes 455, R. E. Nagyvárad 160, N. I. Szászváros 150, P. I. Felsővisó 150, E. J. és Sz. A. Berend 155—155, K. S. Csicsó-mihályfalva 150, D. G. Szilágybilla 155, K. B. Szilágykerked 155, V. J. Maroseperjes 200, Ifj. D. S. Szolokma 150, Cz. I. Gyepes 150, P. I. Istvánháza 150, Sz. I. Ótelek 75, B. F. Kiskomlós 150, F. K. J. Nyárádsikfalva 150, B. F. Mezőkecsed 180, Özv. N. E.-né Mármárossziget 150, B. B. J. Halmagy 155, Á. A. Ürmös 155, J. M. Bodos 155, F. I. Bikfalva 155, Özv. R. A.-né Fugyivásárhely 155, Sz. G. Csuesa (előfiz. 1940 V. 1-ig van rendben, naptárt másodszer is elküldtük), T. J. Maroskopánd 380 (ebből 155 lejt átadva a Magyar Ujságnak), L. P. Brassó 75 (r. 1940 VII. 1-ig).

APRÓ HIRDETÉSEK

A kertészlet minden ágában jártas 35 évet meghaladó, de 50 éven aluli kertész alkalmazást nyer 1940. március 1-től dr. C. I. Barbul gazdaságában. Ambud, jud. Satumare. Fizetés meg egyezés szerint.

JÁTSSZANAK
bizalommal
a Loterie de Stat

COLECTURA-OFFICIALA-nál

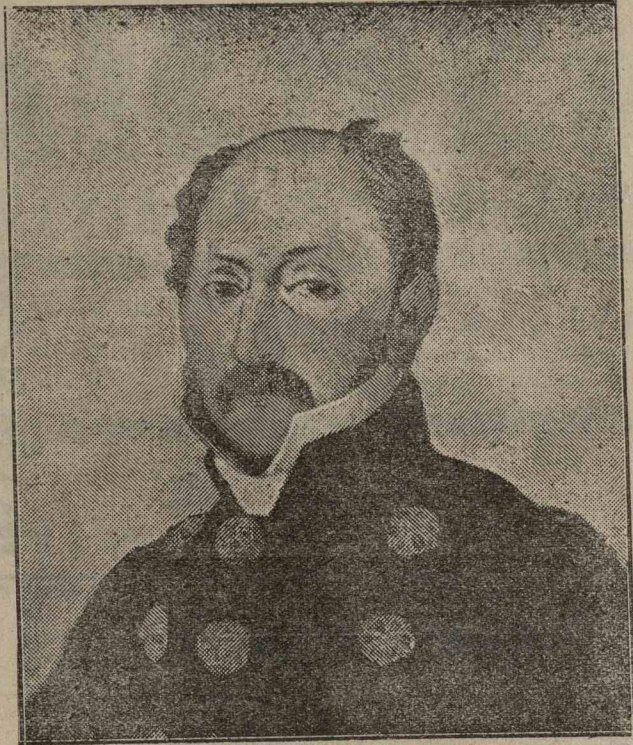
Főelárusítóhely: CLUJ, STR. REGINA MARIA Nr. 45.

A költő Etéden.

Amint első képes cikkünkben érintjük Kisfaludy Sándor, a múlt század elejének legkiválóbb költője, ifjú korában Erdélyben is katonáskodott egy esztendeig. Itt töltött idejének főbb eseményeit maga mesélte el Ujfalvy Sándor erdélyi birtokosnak, aki őt a Dunántul, sümegi otthonában meglátogatta. Ujfalvy Sándor a következőképpen jegyezte föl e látogatás emlékeit.

Kisfaludy Sándor Udvarhelyszéken, Etéden egy derék székely faluban lön beszállásolva. Egy este a fárasztó katonai gyakorlat után bágyadtan dült kemény ágyára. Gondolatai búsan tévedeztek Balaton virányos partjain, Sümeg páratlan kiességein s az apai ős lakon. Felzudult érzései könnycseppekbe törtek ki, de gondosan elrejté harcias székely gazdája elől, mert ez hasonló alkalommal az érzékenykedést katonához illetlennek nevezve, a férfiatlan módot darabosan megróttá volt.

Ezalatt felgyülekezett a falusi fiatalság a szokásos székely fonóba. A mesemondó az ily falusi összejövétel mulhatatlan kelléke, a tűzhelyen helyet foglalt s lelkesülten mesélt az őskor harcias és az újabb idők szegénylegényes jeleneteiről. De mindez Kisfaludyra nem nagyon hatott, hanem a mesélőt az ifjak pajzánsága s a szép székely lányok mind feljebb hangolák. Kisfaludy figyelni kezd, a mese szövegét átlengő televér székely kifejezések s a felne-rült tájszavak kellemes hangzása a busongó figyelmét hovatovább föl kezdé csigázni. Végre a „rengeteg” szó, melyet életében most hall először, oly kellemesen csenge fülébe, hogy egyszerre felpattan s kéré a mesélőt a rengeteg értelme kimagyarázására. Egészen új, eredeti világ nyílt fel most lelke előtt. Ezután szorgalmasan eljár a fonókba, a mesélő mellett a tűzhelyen foglalt helyet ironnal a kezében s minden ismeretlen szót gondosan feljegyzett. Tavaszra 182 új magyar szóval gazdagodott tudománya.

Kisfaludy Sándor.

Mint Kisfaludy megvallá, a székely nép egyszerű, érzelmes, magyaros költészete örök befolyással volt lantjára. S ha verseit e hatás nem is lengé át, de regéi megírásában sok lehet, mit e kedves emlékeknek köszönhetünk.

Égési sebek kezelése.

Aki sokat foglalatoskodik a tűz körül akár a konyhában, akár aszalonál, könnyen megégetheti magát a legnagyobb elővigyázat mellett is. Az ilyen égési sebek ellen jó sikerrel alkalmazhatjuk a következő szert. A friss sebet még mielőtt fájdalmat éreznénk, olajjal, vagy vajjal, ami éppen kéznél van bedörzsöljük, finom sóval vastagon behintjük és bekötjük. Ezután nem érzünk fájdalmat, hólyagok nem képződnek és a seb sem lesz vörös-színű. 5-6 perc múlva a kötés levehető.

Megsárgult fehérenemű fehéritése.

Hosszas használat és a sok mosás után a fehérenemű rendszeren elveszíti szép fehérségét és sárgaszínű lesz. A megsárgult fehéreneműnek fehér színét a következő módon adhatjuk vissza. Az utolsó kékitővízbe vagy keményítőbe három rész spirítusból és egy rész terpentinolajból készített oldatot kell önteni még pedig két kanálnyi ötven liter vízbe. A terpentines borszesztől sokkal fehérebb lesz a fehérenemű, mint az elterjedten használt klórmészttől, amely a fehéreneműt nagyon rongálja. A terpentines borszesz a ruhára nézve tetljesen ártalmatlan szer.

Hogyan távolítjuk el a fejkorpát?

Keverjünk össze reszelt hagymát és sóborszeszt egyenlő mennyiségben. A keverékkel mossuk meg hetenkint

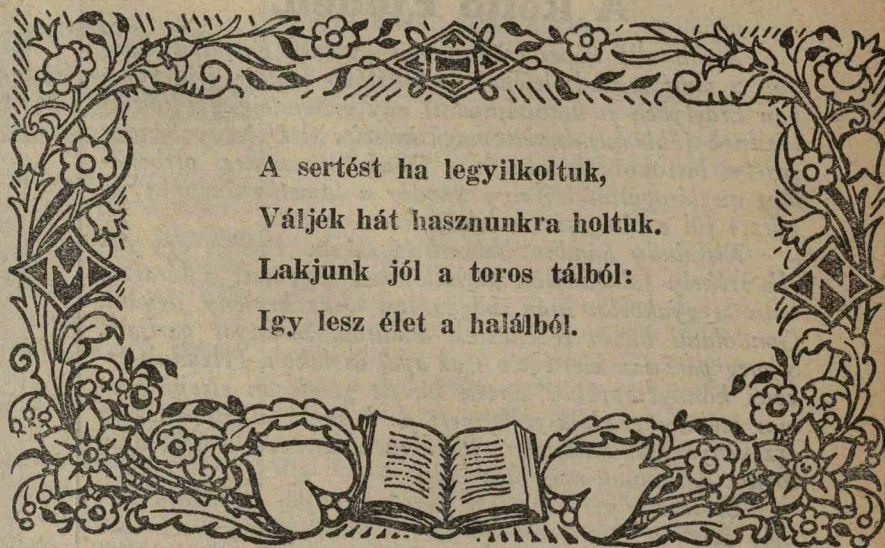

RESZELT HAGYMA ÉS SÓBORSZESZ
EGYENLŐ MENNYISÉGBEN

egyszer jól a fejbőrt. Ezzel nemcsak a fejkorpát mulasztjuk el, hanem a haj növést elömozdítjuk és megakadályozzuk a haj hullását is.

Str. Elisabeta 6
CLUJ
tandar
Dr. BALOGH ERNO urnak
N.S.S.

A sertést ha legyilkoltuk,
Váljék hát hasznunkra holtuk.
Lakjunk jól a toros tálból:
Igy lesz élet a halálból.

Vigyázz magadra!

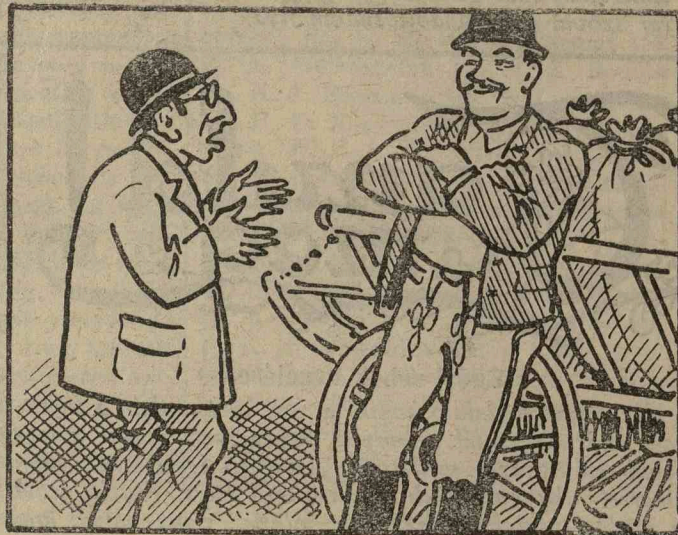
Olaj a lábbeli átázása ellen.

Téli időben, kora tavasszal az olvadásnak induló hó lucskos, hideg, jeges vize a lábbeli bőret átztatja s az átfázott láb könnyen hűlést és gonosz reumát hozhat. Hogy a lábbelit vízhatlanná tegyük, kenjük be a bőrt ricinus olajjal. A lábbeli bőre mohón szívja be az olajat, betömi vele a likacsokat, vízhatlanná teszi. A bőr puha marad, nem fog eltöredezni, ami gyakran előáll, ha a nedves lábbelit a tűznél, kályhánál, kemencénél szárítjuk. Az új talpakat akként tehetjük vízhatlanná, ha forró lenmagolajjal jól beitatjuk. Annyiszor kenünk rá olajat, míg a bőr már nem akar többet befogadni. Többször is megismételjük a bekenést és száradni hagyjuk 2—3—4 napig, szóval tökéletesen megszáritjuk viselés előtt. A lenolaj a levegőn megszilárdul, elkeményedik s a víz pedig nem tudja feloldani soha.

Lámpaiüvegek tartóssá tétele.

A lámpaiüvegek sokkal tartósabbak lesznek és ritkán pattanak szét, ha használat előtt felhevítjük azokat. Ezt a következőképpen érhetjük el. Az üveget magas fazékba állítjuk, melyet vízzel addig töltünk, míg az üveget ellepi. Lassan főzzük a vizet és az üveget addig hagyjuk benne, míg egészen lehült.

Megkapta a magáét.

A mezővárosba a hetipiac alkalmával bevisz egy szomszéd falubeli földműves egy szekér búzát. Amint beér a piacra, egy zsidó gabonakereskedő elkezdi ugrálni a szekérenél.

- Búzát hozott, bácsi?
- Az ám!...
- Szép a búza bácsi?
- Az ám!...
- Mennyiért adja, bácsi?
- Az ám!...

A zsidó erre kifogy a türelemből, mérgesen rákiált az atyafira:

- Hát mit gondol maga, bolond vagyok én?
- Az ám!... — hangzik az egyhangu válasz.